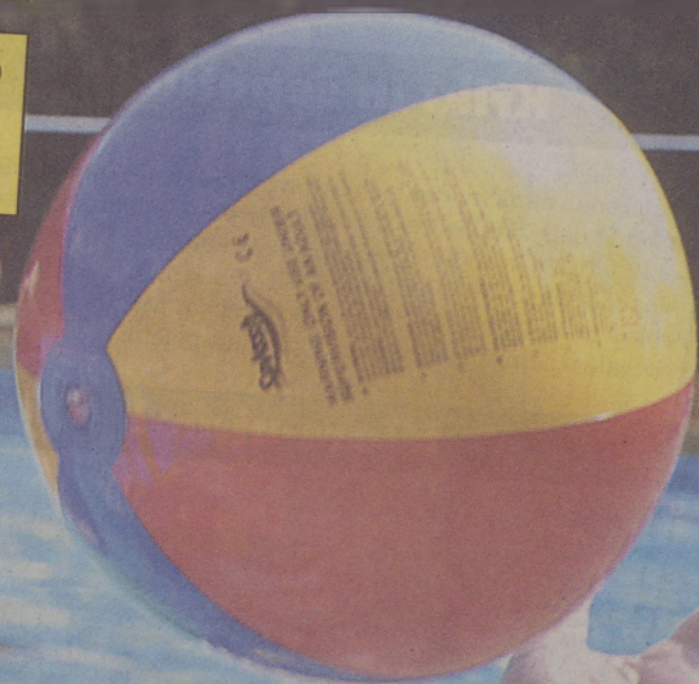

pen

... vročino
zlejka
prenesén!

VESTNIKOV
MESEČNIK

četrtek,
25. julija,
2002,
88. številka

TEŠER Natalija Julinov

**Vsak po svoje dopustujte,
se s problemi in vročino ne obremenjujte!**

**Ko naslednjič pridem spet
(29. avgusta), prinesem vam
vročo politično (volilno) jesen!**

Kaj sta šušljala Ciril in Gedžo?

Kriki in šepetanja

Nedavno so predali namenu čistilno napravo v krajevni skupnosti BISTRICA. Ta čas (upamo) že pridno dela, od nastanku fotografije pa so bili tam pomembneži. Okoljski ministrski šef KOPAČ se je opravičil, zato pa nista manjkala poslanec CIRIL PUCKO in ostro pero časnika Delo, IVAN GERENČER. Ob koncu čistilne slovesnosti sta se pomenljivo objela in se šepetaje sprehodila po ploščadi. Menda je bil pogovor nedolžen, saj sta razpravljala o najprimernejši barvi kopalk v poletni sezoni. jog

Njam-njam!

Irenini langaši za zgodovino

IRENKE neni iz TRIMLINOV je mojstrica kulinarike, predvsem domačih jedi iz madžarsko-prekmurske kuhinje. Langaši in peeci v njeni izvedbi so vrhunske kakovosti (in seveda tudi okusa), kuharičin pomočnik LACI bacsi (v prostem času tudi zakonski partner) pa poceni delovna sila.

Sicer pa se v organizacijo dela pentute ne name-ravajo vpletati - pomembneje je, da so porabniki navdušeni in si vedno, ko poskusijo Irenino jed, obliznejo prste ...

frbo

Podkupovanja

Bolje novinar v naročju kot športnik na tleh!

Novinarji smo po mnenju našega stalnega tutarja FRBA nežna bitja in z nami je treba ravnati zelo lepo. Včasih nas je treba kar nositi na rokah, če ne želiš, da se ti maščujejo s poročanjem. Tako stališče sta vzela čisto dobesedno športnika, ki sta bila v minulih tednih v središču zanimanja širše, ne le pentutarske javnosti. JANKO IRGOLIČ (trener vratarjev slovenske nogometne reprezentance) in MARIKA KARDINAR (prva dobitnica svetovne medalje za samostojno Slovenijo) sta Ferija vzela v roke in ne le to: da bi se mu čimbolj prikupila, sta mu na glavo nataknila krono. Klanjamo se, Vaše veličanstvo! frbo

Ravnateljica Marica je odbrzela

Promet

Počitnice so mnogi komaj čakali, ne samo učenci, pač pa tudi njih razsvetljevalci. Tako se je ravnateljica osnovne šole BELTINCI MARICA HORVAT od same prešernosti, da je šolsko leto brez večjih zdrah pripeljala do konca, brez razmišljanja usedla na oldtimerja. Tutarji tutajo, da jo je bilo sprva malce strah, nato pa je začela uživati. Na koncu vožnje pa se je le široko nasmejela. jog

50 DANES IN NIKOLI VEČ (I)

50 DANES IN NIKOLI VEČ (II)

Pri mami Irmu so bile Sestre

Kar se je moralo, se je zgodilo tudi eni od redkih regijskih direktoric, IRMI BENKO iz ŠALOVEC. Ker se pri ženskah ne spodobi javno pisati o starosti, tega ne bomo počeli.

Što de pa delo, če boš ti sidejla!

Res pa je, da so ji ondan mnogi prišli čestitat h kmečkemu turizmu ČERNJAVIČ v GRADIŠČU in da se je večkrat ponovila skrivnostna številka 50 (morda pa gre za velikost čevljev). Kot se spodobi za ljudi iz medijev (Irma načeljuje postavama Vestnika in Murskega vala pa tudi tržnikov v Veneri) je bilo razposajeno in hrupno, še posebej ob nastopu Prekmurskih rdečih sester z belimi brati (skupina je nastala posebej za to priložnost in je po uspešnem nastopu razprodana vse vikende do naslednjega pusta). Poznavalci vedo povedati, da bo vsaj tako veselo tudi naslednjega pol stoletja!

Tak san léjpa kak slika.

Na muziki svéjt stoji!

Ka si nouri, kakše babe!

Ribič Jože padel v darilo

Bolj množično je slavil vsaj dvakrat. Prvič izključno s sodelavci iz rakičanske bolnišnice (tam je pentutarski abraham JOŽE PAPIČ vzdrževalec), ampak tam nismo bili zraven.

Zato pa je bila naša sodelavka s fotoapratom na »fešti« za sosede in prijatelje. Bila je v športni dvorani v MARTJANCIH, udeležencev pa je bilo vsaj toliko, kot ima Jože let.

Kako radi ga imajo, so vrli darovalci dokazali s tem, da so lastnoročno sestavili posebno ribiško kolo. Ker je Jože strasten ribolovec, si ga je želel že od malih nog. Med drugim so na njem (ob kolesih in pedalih) še prva pomoč (v tekoči obliki ->liter + slatina-), ribiška mreža in celo viagra - za vsak primer, če prime kakšna riba na suhem ...

Jože je v ihti, da bi čimprej prišel do darila, ob odpiranju škatle (nenamerno) zlezal vanjo. Pentute poročajo, da je nesreča, ki jo opazuje сосед JOŽE KULAR, minila brez posledic za slavljenca (škaflija pa je umrla).

A si ti tud' not' padu?

Šiban na ščuke!

Kdor leži, zlo ne misli! Na fešti ga je zibal brat FRANC (levo), kdo pa ga bo doma, ostaja družinska skrivnost.

Malo pomaléj, ka se mi vrtij!

Foto meseca

Ujetih ptičev tožba

Redko se kakšnemu fotomojstru posreči motiv, kot ga vidite. Vrabci so namreč znani kot plašne živali. A če se spraviš zraven s pravega konca in primerno opremljen, lahko nastane tudi taka fotografija. Naš novi sodelavec jo je posnel na HODOŠU, vas pa vabimo, da nam kakšno podobno uspelo pošljete tudi sami!

Foto: Ladika

50

Čiv, čiv, zakaj dan ni bolj črviv?

RAZMIŠLJAM

Stanko Glavač,
kmet iz Beltincev

Zadnje dni junija se je na pomurskih poljih začela žetev, ki je že od nekdanj kmetu pomenila zelo veliko, saj je bil to dejansko prvi dohodek po jesenskem in spomladanskem vlaganju. Naša pokrajina se ne imenuje zastonj ŽITNICA Slovenije, to je bila, je in verjetno bo – seveda pod pogojem, da bodo odgovorni v državi razumeli in končno doumeli, da če hočejo imeti kmeta in obdelano krajino, bolje rečeno živo podeželje, bodo kmeta in njegov trud morali plačati, in to vsaj

Po kepico sladoleda s 4 kg pšenice!

toliko, da bo ob golem preživetju lahko plačal položnico za zdravstveno zavarovanje in po možnosti še položnico za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Sicer se bo zgodilo, da bo kmet, ki je vse življenje garal od jutra do noči, na stara leta v breme državi, občini ... Več tisoč iz pokojninskega zavarovanja objavljenih kmetov je resno opozorilo!

Vedno več vodilnih v državi in žal tudi v našem okolju se čudi, od kod toliko apatičnosti, nezadovoljstva, razočaranja in nestrpnosti v vrstah kmetov?

Prav oni bi se morali vprašati, kaj so naredili za izboljšanje stanja, ali niso morda prav s svojimi ukrepi, zakoni, uredbami, pritiski na cene veliko prispevali h krizi in stiski v kmetijstvu.

Zdaj pa se do onemoglosti sprenevedajo, da bi prikrili lastno nesposobnost in za vse težave krivijo kmeta, njegovo nesposobnost, premajhno izobraženost in še marsikaj neokusnega slišimo na naš račun.

Naj torej priznam, da je naše negodovanje neopravičeno, saj je letošnja žetev mimo in si kmetje na veliko preračunavamo dobiček, ki smo ga ustvarili z njo. Še preden smo začeli računati, pa se je že zataknilo. Ugotovili smo, da naši kupci pšenice vse do danes, navkljub vsem velikim naporom, niso mogli določiti kriterijev, ki so osnova za določitev odkupne cene pšenice za letošnje leto.

Z velikim zadovoljstvom pa ugotavljam, da so določili vsaj rok za izplačilo, in to oktober 2002. Nad tem se kmetje res ne moremo pritoževati, saj so nam kupci kot dobri poslovni partnerji celo omogočili, da smo svoj trud in vlaganja, ki so se začela jeseni 2001, varno uskladiščili v njihove silose. Zdaj se bodo pri ceni še bolj potrudili, saj je kmet plačal tudi vse potrebne analize (mimogrede: cena le-teh je 400 kilogramov pšenice), in se lahko mirno odločijo, po čem in kako bodo izplačali letošnji pridelek.

V večini evropskih držav, kamor rinemo tudi mi, ceno določijo pred žetvijo. Kje je zdaj tukaj za nas kmete ta Evropa, s katero nam sicer tako vehementno mahajo? Morda pa gre zgolj za dobronamernost, da bi nas prikrajšali za celoletno jezo nad slabo ceno?

In na koncu tega mojega razmišljanja bi rad z nekaj primerjavami ponazoril, kako pretirano visoka je cena pšenice. Za kepico sladoleda moram dati 4 kilograme pšenice, za žemljico slaba 2 kilograma, za kilogram kruha 14 kilogramov pšenice, za veterinarsko uslugo pri težkem porodu s posegom pa samo 1000 kilogramov pšenice.

Pa naj še kdo reče, da delo kmeta ni cenjeno!

Ljudje so želeli v preteklosti vedno spoznati svet okrog sebe, skušali odgovoriti na vprašanja, ki so jih zanimala, vplivala na njihova življenja. Hoteli so spoznati svojo prihodnost. Iskali so odgovore v naravi in v poganskih verovanjih, v ognju in v smeri dima z žrtvenika. Za nasvete so spraševali šamane in visoke egipčanske duhovnike, romali v Delfe. Čeprav jih odgovori niso vedno zadovoljevali, so še naprej verjeli v svoje bogove, iskali odgovore v prerokovanjih iz kosti ali romali v kraje, ki so dobili z leti nimbus preročiš

Prerokovanja

Starogrška legenda trdi, da je vrhovni bog Zeus želel vedeti, kje je središče sveta. Poslal je dva orla, da preletita svet - eden je odletel na vzhod, drugi na zahod. Na kraju, kjer sta se srečala, je odvrgl kamen, imenovan omfalos, ter z njim označil središče sveta. Kamen je padel v Delfe, ki so ga od takrat imenovali »poppek sveta«. Ta kamen naj bi bil po neki drugi legendi ločnica med našim svetom in svetom bogov. Tretja legenda govori o kamnu, ki ga je požrl Kronos (Saturn), prepričan, da je požrl lastnega sina Dia. Kamen mu je podtaknila njegova žena, da bi rešila življenje svojemu sinu, in tako prekinila grdo navado svojega moža, ki je žrl lastne otroke. (Morda od tod ta ljudožerski simptom in fraza, da vsaka revolucija žre svoje otroke!) Zevs je tako preživel in izpolnil staro prerokbo, da bo Kronosov otrok prevzel njegov vladarski prestol in dalje vladal svetu. Zevs je prisilil svojega očeta, da je izbruhal kamen, ki ga je nato odnesel v Delfe. Kraj še danes privablja turiste: leži v slikovitih hribih, nad morjem, s Parnasom v ozadju. Še danes se tam čuti nenavadna energija, ki je inspirirala stare Grke. Nastale so sijajne palače, graditelji Delfov so vklesali na osrednjo zgradbo dve gesli (grafita): Ničesar preveč. Drugo pravilo je bilo: Spoznaj samega sebe (in spoznal boš ves svet).

Glasovi tistega časa so širili zgodbe, kako pod Parnasom boginja Gea (Zemlja) s svojimi usti, razpokami v zemlji, s šelestenjem listja in letom ptic preroško odgovarja na vprašanja radovednih ljudi.

Ob neki priložnosti je vaški pastir naletel na eno od takšnih razpok v zemlji, vdihnil je paro, ki se je sukljala iz razpoke, padel v spiritistični trans in začel prerokovati. Glas o tem se je hitro raznesel po Grčiji. Razpoko oziroma votlino so zavarovali, pred njo so povabili Sibilo, prerokinjo iz bližnje vasi. Ženska je vdihovala pare in pojoč prerokovala. Kraj so razglasili za preročišče Gee, boginje zemlje. Gea je postavila svojega sina, strašnega zmaja Pitona, za varuha preročišča. Ta kraj se je namreč sprva imenoval prav po tej kači, ki jo je ubil sam sončni kralj Apolon in vrgel v preroško jamo. Po usmrtni gada Pitona je postal Apolon glavni bog in kraj spremenil v Delfe. Besni bogovi z Olimpa so Apolona kaznovali in spremenili v delfina. Med igranjem v vodi je delfin pripeljal neko kretske ladjice do obrežja v bližini preročišča. Ko se je približal podnožju Parnasa, je dobil Apolon ponovno božansko podobo, mornarji so postali njegovi svečeniki: dotedanje ime svetišča Pito - kar je pomenilo trohno (ker je zmajev truplo Apolon pustil, da je strohnelo) - je spremenil v Delfe. Tu se je kmalu razvil poseben obred prerokovanja. Svečenica, ki je sedela na velikem trinožniku pred vhodom v votlino nad jamo, iz katere so prihajale omamne plinske dišave, se je imenovala Pitija in je morala biti vedno starejša petdesetletnica, nedolžna in zaprisežena obredju. Pri tem je Pitija dokaj nejasno, mrmrajoče odgovarjala na vprašanja obiskovalcev, pri čemer so bili Apolonovi žrebci njeni »prevajalci«. Odgovori so bili praviloma dvomni. Če je kdo vprašal, kakšnega spola bo njegov otrok, je Pitija pisno odgovorila: »Moški ne ženska«. Bilo je pač pomembno, kako se je odgovor prebral. Če bi se prebralo »moški, ne ženska«, bi pomenilo, da se bo rodil fantek. Če bi se pa prebralo »moški ne, ženska«, so starši lahko pričakovali deklico. Torej je bilo vse odvisno od ene

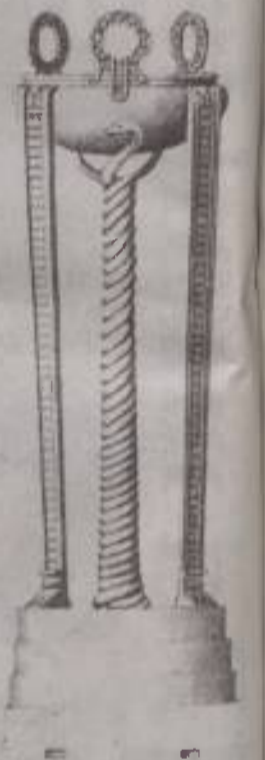
Marmorni kamen omfalos (poppek sveta) iz helenističnega obdobja. Danes v muzeju v Delfih.

navadne vejice, tako da je imelo preročišče vedno prav. Na vprašanje, kakšne sreče bo bojevnik v bližnjem boju, so svečeniki često odgovorili v Pitijinem imenu: »Odšel boš vrnil se ne boš v boju padel.« V stavku je bila najprej negativna prerokba: »Odšel boš, vrnil se ne boš.« Lahko pa je bil pozitiven odgovor: »Odšel boš, vrneš se, ne boš v boju padel.« V vsakem primeru je bilo tako, da je imela Pitija prav. Pitije pa niso spraševali za mnenje samo domači prebivalci, Grki po širni domovini, marveč tudi ugledni tujci. Tako se je Krez,

Pitija prerokuje v notranjosti Apolonovega hrama. Slika J. A. Knappa, 1928.

vladar maloazijske države Lidije, obrnil po nasvet na delfsko preročišče. Bil je prebrisan, krut vladar: kar v sedem preročišč je odposlal svoje glasnike, ki so morali postaviti ob istem času isto vprašanje: kaj počne kralj Krez v tem trenutku? Vsi kraljevi sli so se vrnili z odgovori, a samo odgovor iz Delfov je bil pravilen: »Duham nenavaden vonj, želva z oklepom se kuha, janček vre v vodi, to bo bogata juha.« Krez je bil presenečen nad odgovorom, kajti tega, da bi testiral kar sedem preročišč, nihče ni pričakoval od njega. Kuhl je juho, delfsko preročišče pa je uganilo, iz česa. Ko so Perzijci prišli s svojimi osvajalskimi četami do meje Lidije, je Krez vprašal prerošče v Delfih, kakšne bodo posledice, če bo sam napadel Perzije. Odgovor je bil: »V tej bitki bo uničeno eno veliko cesarstvo.« Krez je napadel Perzije. Posledica je bila popolno uničenje velike države - Lidije. Perzijci so premagali Kreza, Delfi so rekli - resnico. S takšnimi preroškimi odgovori so Delfi zasloveli: tu so začeli postavljati spomenike bogovom zmagovalcem, zmagovalcu v igrah v čast Apolonu in Pitiji. Vsaka pomembnejša zmaga ali uspeh je dobil v tem kraju svoj zgodovinski spomenik. Postopno pa je začel ugled preročišča padati, toniti v pozabo. Ko je v Grčiji prevladalo racionalistično razmišljanje o svetu, so postale vrednosti posameznih prerokb sumljive. Delfi niso bili več središče sveta. Rimski vojskovođa Neron je odnesel iz svetišča petsto kipov, rimski cesar Konstantin Veliki je okrasil z njimi svoj »novi Rim« - Konstantinopol. Cesar Teodozij I je leta 381 pred našim štetjem prepovedal dejavnost preročišča. V šestem stoletju je veliki potres popolnoma pokopal ostanke preročišča. Na njegovem mestu so pastirji zgradili vas Kastri in vse do devetnajstega stoletja so bili Delfi pozabjeni. Šele leta 1892 je francoska arheološka ekspedicija izkopalala svetlo odkrila staro Apolonovo preročišče. Od hramov ostali samo nekaj stebrov ter temelji nekega podzemnega prostora ... Danes ni niti razpoke, nad katero je sedela Pitija ne potoka, ki naj bi tekel iz podzemlja v podzemlje. V mnogih »svetih« knjigah pa je ostala modrost, kakršno so negovali starogrških preročišč. Ko je sodobno dekle iskalo moža, se je spraševalo takole: ko je imelo dvajset let, ali je lep, ko je imelo petindvajset let, je vprašalo, ali je bogat, ko je imelo trideset let, je vprašalo, kje je. Če bi kakšna sodobna slovenska feministka hotela vedeti, ali bo novi predsednik slovenske dežele moški ali ženska, in če bi vprašanje postavila Pitiji, bi ji njeni svečeniki verjetno odgovorili: »Ženska bo moški.« In znova bi bilo vse odvisno od vejice. Njo bi vsekakor zadovoljil odgovor, ki bi ga prebrala »Ženska bo, moški.« Moški pa bi odgovor prebrali kot: »Ženska, bo moški.« Toda novi predsednik bo pri nas izbran brez Pitije, kar pa še ne pomeni, da bo ali ne bo izbor moder.

Trinožnik, na katerem je sedela Pitija v Apolonovem hramu.

Mednarodna poroka

Iskrica je preskočila pred leti v beltinskem disku. Kakšno leto je trajalo, pa sta Sabina in Goran ugotovila, da preskok ni bil nedolžna stvar. Postala sta par, zaljubljen par. Zveza je zorela in prav na letošnje Vidovo sta jo utrdila z zakonsko zvezo, sklenjeno v poročni dvorani v soboškem gradu. Obred je potekal v dveh jezikih, tako kot se za

mednarodno poroko spodobi: novopečena diplomirana pravnica Sabina Hegeduš je namreč Sobočanka, Goran Gutalj, znani nogometaš, pa Sarajevčan, ki zdaj igra v Avstriji. Tako pisan je tudi ožji del svatovske družine, ki je nevesto in ženina, potem ko sta si nasmejana izmenjala poročna prstana, obstopila pred znanim soboškim grajskim portalom.

Sobočanka je »zacoprala« Sarajevčana

IZOBILJE SREČE

Nevesta in vsi okrog nje so bili posebej navdušeni nad frizuro, ki je vrhunski izdelek, lahko bi rekli »remek delo« znane soboške frizerke Gize. »Posvetila se mi je z vsem svojim znanjem in srcem in v štirih urah moje lase spremenila v umetnino. Iz las mi je spletla tiaro, kar zmorejo le redki najbolj priznani svetovni frizerji. Odlično sem se počutila in mnogo pohval je bilo. Javno ji izražam svojo,« je navdušena Sabina, ko si ogleduje fotografije v velikem poročnem albumu. Naš posnetek pa je tudi dovolj zgovoren!

LETO 2002 JE ZA SABINO IN GORANA IZJEMNO IN SREČNO.

PA NE SAMO ZARADI POROKE IN NEPOZABNEGA POROČNEGA POTOVANJA V GRČIJO, NA RODOS.

SABINA JE S 15. JULIJEM NASTOPILA SVOJO PRVO SLUŽBO, GORAN PA JE POSTAL PRVI STRELEC SVOJEGA KLUBA IN IMA GLAVNE ZASLUGE, DA SE MU JE PO PETNAJSTIH LETIH KONČNO SPET USPELO UVRSTITI V AVSTRILJSKO I. LIGO RED-ZAC.

Fotografija zanimiva zaradi pomembnosti trenutka. Ob Sabini je priča njena sestra Nataša, ob Goranu pa prijatelj Željko Kuntoš, ki je podpisal zanj. V drugi vrsti so najbližji obeh – levo Sabinina mama Gabrijela, oče Boris in babica Barbara, desno pa Goranovi, ki jih boste поблиže spoznali na fotografiji spodaj.

Boris Hegeduš, sicer znani pomurski novinar, je ves dan žarel pa tudi kakšno solzo je potočil, saj se mu je poročila mlajša hči, s katero se na samosvoj način odlično »štekata«. V družbi prijatelja Evgena Sapača je izgubo ljubljenske lažje prenašal, dobro pa sta se ujela tudi s tastom Slobodanom, ki mu je zagotovo zaupal tudi kakšno podrobnost o Goranu, pomembno za novopečenega tasta, saj bosta mladoporočenca svoje prvo gnezdo spletala doma pri Hegeđuševih, čeprav imata v Soboti svoje stanovanje.

I. Benko

Jure. Z.

Gostijo so pripravili v Banovcih, kjer je prvemu plesu mladoporočencev zaploskalo osemdeset svatov. Največ plesne kondicije je zmogla prav Sabina, kar večine niti ni presenetilo. Mlada pravica, v študentskih letih manekenka in uspešna udeleženka več lepotnih tekmovanj, je namreč tudi kvalificirana vaditeljica aerobike (diplomo si je pridobila na športni fakulteti) in vodi skupino v Termah 3000. Tudi Goran ni bil od muh, saj je prav tako nabit s kondicijo. Od nekdaj. Bil je eden najboljših napadalcev in strelcev v SLO-ligi, igral je celo za moskovski CSKA, zdaj pa blesti pri Kapfenbergu. Povezuje ju izjemen, zavidanja vreden temperament. Se pa tudi svatje niso dali kar tako – plesali in zabavali so se do jutranjih ur. In vmes dobro jedli in pili – kot se za dobro gostijo »šika«.

Najtežje od vsega je bilo ta dan nevesti prenašati obleko. Kar nekaj kilogramov dodatne teže je v začetku zmogla sama, zvečer pa je že bila vesela pomoči. Tudi oče Boris je priskočil in s tem samo potrdil enkrat že zapisano. Tisto o ljubljenci ...

V sredini Goran in oče Slobodan, po duši pravi Sarajevčan. Še vedno meni, da bi »Juga kot konfederacija lahko preživela«, in cenil Tita. Ob Goranu desno sta babica Paula in mama Branka, levo pa prijatelji iz Avstrije – vsi dobro razpoloženi in, kot kaže, zadovoljni z razpletom poti, na katero se je pred leti podal njihov Goran.

PEN je »prišel« na gostijo s torto po svoji podobi. Na njo je posadil golobčka. Kot simbol za dogodek in za prihodnost, ki naj mu sledi. In z željo, da prileti še tretji. »Bo, bo...«, oba si to želiva, le poklicna kariera naju ta trenutek preveč obremenjuje in zavezuje,« sta iskrena. Oče Boris pa komaj čaka, da bo dedek.

Franc Jakob

iz Lipovec OSVOJIL DEL PORTOROŽA

- Odšel k morju, pa ne lovi rib in nima ladje

- V Beltincih si kupuje dober kruh

- Rad zahaja na sejme v M. Soboto, k Naciji v Bakovce in k Viliju v Lipovce

Če bi človek vnaprej vedel, kaj ga čaka, najbrž ne bi bilo zanimivo – ne bi bilo presenečenj, ne skrivnostnih poti, ne takšnih in drugačnih doživetij, ne vznemirljivih trenutkov, ne ... In če bi denimo Franc Jakob iz Lipovec, potem ko je končal osnovno šolo, vedel, kaj vse ga čaka zaradi njegove poklicne odločitve, bi najbrž odšel zdoma s težkim srcem, kajti pot ga je oddaljvala od njegovih domačih, prijateljev in znancev, od priljubljenih koticov v rodnem kraju ... in mu nakazovala tudi precej težkih preizkušenj, preden se mu je zgodilo nekaj, kar je bilo skrito v njegovih življenjskih načrtih – imeti

ribjih jedi, seveda pa si lahko gostje naročijo tudi mesna jedila. Nemci so bolj za meso, Italijani pa bolj za ribe. Dobrodošli so seveda tudi naši gostje. Trudimo se ugoditi vsem in moram reči, da nam to v glavnem uspeva. Rad sem v lokalu, v restavraciji, na terasi s pogledom na morje.

- Kakšen je vaš recept za uspeh?

»Gostje prihajajo zaradi dobre hrane in dobre postrežbe. Moramo vedeti, da smo mi tam zaradi gostov. To je zlato pravilo za uspeh.«

- Je mogoče v vaši restavraciji dobiti tudi kakšna jedila, ki so značilna za Prekmurje?

zda pa je upokojena in skrbi, da je doma vse v najlepšem redu.«

- Vleklo vas je na morje. Ali ste dosti na njem? Se kopate, vozite z ladjo, lovite ribe ...?

»Najprej glede ladje. O tem me ljudje velikokrat sprašujejo. Pravijo mi, češ ti imaš dobre avte, lepo hišo pa to in ono, kaj pa kakšna jahta. Nimam je. Nikoli nisem imel te želje. Rad pa se kopam in sprehajam ob morju. Uživam v tem morskem zraku. Če le morem, grem zjutraj na sprehod ob morju. To je velikokrat čudovito. Najlepše mi je v Strunjanskem zalivu. Znano je, da je tam tudi najbolj zdravilen zrak. Rib ne

»Če se le da. Vsako leto imamo srečanje v okviru društva. Grem, se pozdravimo, preživimo skupaj prijetne trenutke. Večkrat se ustavim tudi v Strunjanju, kjer ima gostinski lokal Karel Bočkor. Bil je moj delavec, natak na Klancu, ko sem bil jaz tamkaj vodja strežbe. On je tudi iz redno uspešen.«

- Imate pri sebi tudi kaj iz domačih krajev?

»V restavraciji imamo lep *bagerli* (koleselj), ki sem ga kupil in pripeljal sem z Goriškega. Najprej je bil zunaj, zdaj pa je v predprostoru. Imam seveda tudi lončene posode, *pütre* in nekatere druge značilne predmete iz Prekmurja.«

- Zahajate tudi domov?

»Rad se vračam v kraje moje mladosti. Z vsemi sem si zelo dober. Grem,

Prekmurska kočija za Zlato sidro

nekaj svojega, biti sam svoj gospodar in se dvigniti iz povprečja. To mu je tudi uspelo.

- Kje so pognale vaše korenine in kam ste se najprej podali iz Prekmurja?

»Moj rod izvira iz Lipovec. Oče se je pisal Viktor Jakob, mama pa Katarina Žalig. Doma je bila v Gančanih. Ko sem leta 1962 končal osnovno šolo v Beltincih, zame skoraj ni bilo druge izbire, kot da spakiram lesen kovček in grem. Najprej sem se napotil na Gorenjsko, v srednjo gostinsko šolo na Bledu, kjer je bilo poskrbljeno za bivanje, opravljanje vajenske dobe in kjer me je po vsej verjetnosti čakala tudi zaposlitev.«

- A niste ostali tam. Vleklo vas je na morje.

»Že med šolanjem in vajensko dobo na Bledu ter potem še na Jezerskem sem si močno želel, da bi dobil službo nekje blizu morja, kamor me je zelo vleklo. In res. Ponudila se mi je priložnost, da grem v Počitniški dom Zveze borcev Slovenije v Strunjanu. Začel sem delati kot natak, a sem že po nekaj mesecih napredoval za vodjo strežbe. Očitno so predpostavljali opazili, da imam žilico za ta poklic. Delo me je res veselilo in bil sem zadovoljen. No, potem sem moral k vojakom. Po vrnitvi pa sem si moral poiskati drugo delovno mesto. Dobil sem službo natakarja v gostišču *Pri Tinetu* na Klancu. Od tam mi je uspelo priti za šefa strežbe v Metropol v Portorožu. To je bilo zame spet prijetno presenečenje, saj sem dobil ugledno službo.«

- Iz Metropola odšel na svoje

- Vse bolj pa vas je mikalo, da bi se preizkusili kot samostojen gostinec. Kdaj ste se odločili za takšen korak in ali vas je le-ta vodil k uspehom?

»Da, po šestih letih službe pri Metropolu sem se odločil, da grem na svoje. To se je zgodilo leta 1974. Ne da bi se želel hvaliti, ampak dejstvo je, da sem bil vedno uspešen obrtnik, zdaj pa sem deset let direktor firme *Zlato sidro* z dvajsetimi zaposlenimi in dvema lokaloma. V Portorožu imamo restavracijo z imenom *Zlato sidro*, v Luciji pa *Picerijo* in *špagetarijo*. Normalno je, da imamo v restavraciji široko ponudbo

Franc se za svojo dušo kdaj pa kdaj usede tudi v *bagerli*, ki ga je kupil na Goriškem in ga postavil v preddverje svoje restavracije. Čeprav je lastnik in direktor podjetja z dvajsetimi zaposlenimi, veliko dela tudi sam – najraje na terasi »Zlatega sidra«, od koder je lep pogled na morje.

»Seveda, vsak dan imamo na voljo prekmursko gibanico. Vsako leto za Martinovo pa pripravljamo nekatere prekmurske specialitete, kot so bograč, bujta repa oz. prekmurske kolone s prosenimi, ajdovimi in »krvavimi« krvavicami. Vse znam skuhati oz. pripraviti tudi sam, sicer pa sem to naučil našega kuharja.«

- Imate družinsko podjetje?

»Tako je. Jaz sem direktor, moja desna roka pa je hčerka. Ona sicer ni zaposlena v Zlatem sidru – zaseda vodilno delovno mesto v eni od firm v Izoli –, kljub vsemu pa mi veliko pomaga pri poslovanju. Njen mož Aldo, domačin, pa vodi naš lokal v Luciji. Moram ga pohvaliti, ker je res priden. Žena je bila tudi dolga leta gostinka,

lovim. Rad pa jih ponudim gostom. Vem, da so zdrave, moram pa izdati, da je zame še najboljša riba dober kotlet.«

- Lepo hišo imate?

»Ja, lahko rečem, da je lepa. Lani smo zgradili novo. Rad imam urejeno okolico okrog hiše, sem ljubitelj rož, rad skrbim zanje. To je moj konjiček.«

- Če ste zaljubljeni v morje, ali to pomeni, da vas v hribe ne mika?

»Izredno rad imam tudi hribe. Vanje sem se zagledal na Bledu oziroma Jezerskem, kjer sem končal vajensko dobo. Če le morem, grem tudi v hribe.«

- Iz domačih krajev

- Se srečujete na Primorskem tudi s Prekmurci?

četudi samo za en dan. Rad grem v gostilno Rajh v Bakovcih. So dobri gostinci.

V pekarni v Beltincih si kupim dober kruh. Pa doma v Lipovcih – na domačiji živi najmlajši brat Drago – sem seveda zelo rad. Grem k Viliju v gostilno. Rad grem tudi na sejme v Murski Soboti. Tega mi ne bo nikoli nihče vzel.«

- Ali razmišljate že kaj o upokojitvi?

»Naslednje leto bom imel 40 let delovne dobe in dopolnil 58 let. Torej lahko računam na upokojitev. In tudi če se bom upokojil, bom še vedno ostal in delal v restavraciji.

To je moje delo, moj poklic, moje veselje ...«

Ob stavku *In miss Pomurja je ...* smo vsi otrpili, nekateri so celo nehali dihati, v zraku pa se je začutila napetost, obsijana z lepoto. Vsak je imel svojo favoritinjo. Sekunde do razglasitve so se še posebno kandidatkam vlekle kot neskončnost. Samo pomislite, le delček trenutka manjka, ko bo dekle zaslislalo svoje ime ali pa bo moralo z odra odkorakati brez lente. Marsikateri se lahko podrejo vsi upi, splahni samozavest, predvsem pa uničijo sanje. Po drugi strani pa je draž, *kaj če bodo v pravem trenutku povedali prav moje ime in mi bodo vse možnosti odprte.* Samo pomislite – biti najlepši! In večer je postal lepši 21-letni Tadeji Koren iz Radenec, ki je postala miss Pomurja, njeni prvi spremljevalki Leonidi Klasinc in drugi spremljevalki Anji Skorenšek.

Le čemu brhke Pomurke skrivajo svojo lepoto

Miss Pomurja 2002 je postala Tadeja Koren

V soboto je bilo v Diskoteki Planet Party v Žerovincih vznemirljivo, saj so izbirali najlepšo Pomurko, ki se bo lahko pomerila v izboru za najlepšo Slovenko, ta pa bo potem sodelovala na 52 tekmovanju za Miss sveta, ki bo letos v Abuju v Nigeriji. Za nas navadne udeležence se je prireditve začela pozno ponoči, ko se je sobotni večer skoraj nagnil v nedeljo, misicam pa že veliko prej. Redko katera je v noči pred prireditvijo dobro spala, v soboto pa je bilo treba postoriti še toliko stvari. Poleg tega pa ti še tehtnica pokaže kakšen gram več, se ti na obrazu pokaže mozolj, lasje ne stojijo kot bi morali ... V garderobi na prireditvi, kamor sva s fotografom samo za trenutek pomolila svoj nos, pa je bilo delovno. Še zadnje priprave, zadnji popravki, dekleta so vse skupaj kar mirno prenašala.

Vse je bilo v pričakovanju, ko bodo prvič stopila na oder ter se predstavila komisiji in javnosti. Ob meni je stala skupina mladcev, ki je komentirala dogajanje in dekleta. Neuradno seveda, bog ne daj, da bi to slišala dekleta. »Ta pa bi se lahko še nekoliko posončila, ona naj bi imela prvič obute visoke pete, kakšna predebele noge ...« da ne naštevam vsega! Ampak vse to spada zraven in ljudje so se pač po svoje zabavali in občudovali lepoto in estetiko deklet. Sicer pa je že Demokrit modro povedal, da je estetsko ne preveč in ne premalo, je odmik od neskončnega. Prava lepota pa niso samo dolge noge, idealna teža in lep obraz, čeprav veliko več o dekletih na tej prireditvi nismo izvedeli.

»Slovenke z lepoto težje konkurirajo tekmovalkam iz Srednje in Južne Amerike, kjer imajo šole in tečaje in so vpleteni tudi lepotni kirurgi, zato iščemo kompletno osebnost, dekle, ki je komunikativna in bo dostojno zastopala Slovenijo. Sam opazim lepoto pri ženski šele čez čas, ko spoznam njeno komunikativnost in njene navade, je razložil Zdravko Geržina, direktor agencije Geržina Videoon, ki ima licenco za organizacijo Miss

Tadeja Koren iz Radenec je odlično zastopala obmursko lepoto in kandidatkam iz preostalih delov Slovenije izmaknila najvišji tron. »Nisem pričakovala, da bom zmagala!«

Zbrane sta zabavala hrvaška pevca Tina in Nikša, ki sta prepevala hite, ki vedno »palijo«.

Številko 10 je nosila Sobočanka Tanja Buzeti, 11 pa Turniščanka Monika Slamek.

Slovenije. Po njegovem mnenju velikih razlik med posameznimi predizbiri v Sloveniji ni, res pa je, da so se na Miss Pomurja prijavila tudi dekleta iz drugih koncev Slovenije. Med štirinajstimi dekleti so bile le tri Pomurke, iz

jutranjih urah pogledala v zrcalo, sem se lahko samo vprašala, pa kako so lahko vsa ta dekleta sredi noči tako dobrega videza?

Nana Rituper Rodež
Jure Zauneker

Kopalke najmanj zakrivajo in največ pokažejo. Lepota je uganka, pravi Dostojevski!

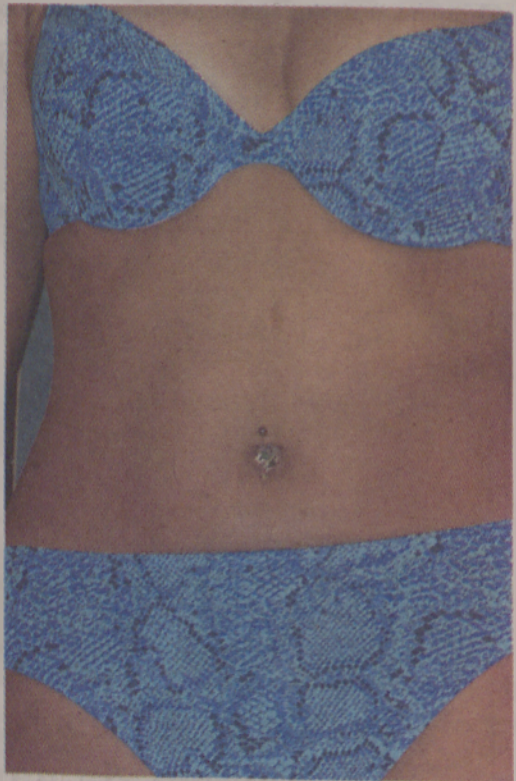
Radenec, Murske Sobote in Turnišča. Pomurje da vedno najmanj kandidat, eden od vzrokov je ta, da na tem območju ni plesnih šol, modnih agencij in drugih podobnih dejavnosti, od koder ponavadi prihajajo kandidatke. »Sprehodil sem se že po pomurskih ulicah in videl sem res lepa dekleta, ki niso nič manj lepa kot drugod po Sloveniji.«

Na koncu, ko je z vseh strani že zavijala bučna glasba, misica s spremljevalkami pa je bila izbrana, sva se s fotografom Juretom prebijala do zmagovalke Tadeje, študentke na Ekonomski poslovni fakulteti v Mariboru, ki je visoka 188 centimetrov in tehta 49 kilogramov. Ta je bolj sramežljivo odgovarjala na vprašanja in iskreno priznala, da ima pred nastopanjem v javnosti še vedno tremo. »Zmage sploh nisem pričakovala, ampak je enkratno. Konkurenca je bila zelo huda in sem toliko bolj presenečena. Vesela sem, da me pri tem podpirajo in spodbujajo tudi fant in starši.« Na koncu pa je svetovala vsem Pomurkam: »Zberite pogum in se prijavite, sploh ni tako hudo.«

Po tem ko sem se že doma v zgodnjih

Del občinstva pa ni mogel odtrgati oči od go-go plesalk! Podrobnosti so prepuščene domišljiji.

Išče se lastnica popka!

Iz vrst publike je prihajalo precej neuradnih komentarjev.

Skoraj vsi normalni so bili nekje v senci, na kopališču, morda celo v hladilniku (pri poletni temperaturi + 32 °C, ki so jo meteorologi izmerili za MS, nič nenormalnega), le Pénova trojka je tisto popoldne hodila po mestu, da bi pri naključnih mimoidočih vzorcih dognala za človeštvo izredno pomemben podatek: kako se ljudje obnašajo oziroma reagirajo, ko jim v roke potisneš sladoled, poveš, da se takoj vrneš, potem te pa ni nazaj.

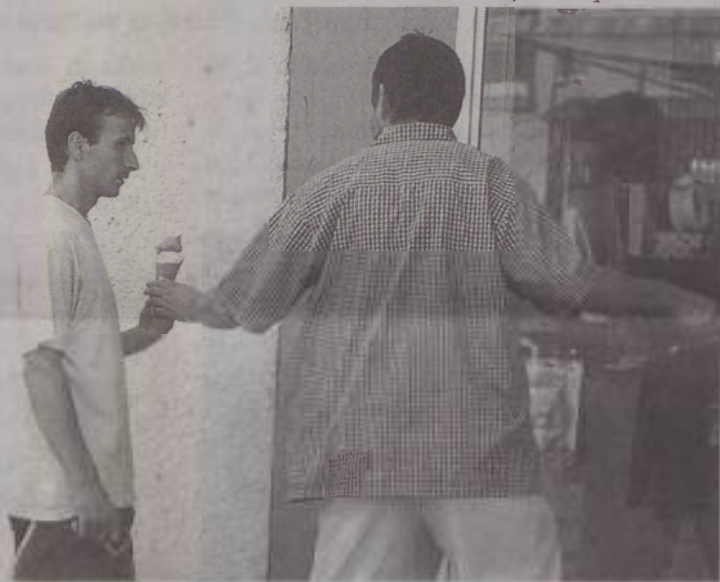
Joseph Maria R.

FOTO Natalija Juhnov

Za trenutek primite sladoled, prosim!

Ideja s sladoledom sicer ni bila ravno izvirna, saj tisti, ki radi gledajo TV-oddaje s skrito kamero, takšne ali podobne zadeve dobro poznajo. Takšno akcijo izpeljati za časopis pa je morda vseeno izvirno, vsekakor pa dovolj zapleteno, da mora biti tisti, ki jo izpelje, pogumen ali rahlo trčen. Pénova trojka se je kljub temu ali pa ravno zato odločila, da jo izpelje, vsem sladoledarjem tega sveta na čast.

Začetek akcije pri Domu tehnike je bil nadvse amaterski. Bojan je dal sladoled Dejanu iz Šulinca in odhitel v trgovino. Dejan, kot vidimo na fotografiji, ga čaka in razmišlja bogve o čem. Pozneje nam je povedal, da je videl fotografa, ki je nekaj fotografiral, vendar sladoleda ni povezoval s tem. Še nekaj časa bi čakal, potem bi pa odšel – s sladoledom seveda. Nič kaj pretresljivega se ni zgodilo.

»Skušil sem, da je finta, ker zakaj bi mi drugače ženska dajala sladoled,« nas je prepričeval Miloš Gaič iz Lendave, ko smo mu povedali, za kaj gre. Vendar nas ni povsem prepričal. Nekaj časa je gledal naokrog in čakal na Irmo, nato pa se je odločil, šel čez cesto h kiosku in vrnil sladoled sladoledarju. O tem, da bi sladoled polizal ali z njim odšel, ni razmišljal.

»Malo prosim primi sladoled, takoj se vrnem.« Biro Osmani gleda za članom Pénove trojke, ki mu je v roke potisnil sladoled in izginil v hodniku stavbe v Kocljevi. Že priimek pove, da sladoled fantu ni tuj in da ve, kako se z njim ravna in rokuje. Lepo je čakal, dokler nismo prišli in mu razložili, za kaj gre. Sladoleda pa ni vzel, da bi ga polizal. Se že drugače z njim preveč ukvarja.

Vse skupaj je bila zabava in – dobronamerno. Upamo, da nam nihče ni zameril.

Tako naj bi izvedli naš »napad«. Irma, na primer, kupi sladoled, Nataša se s fotoaparatom postavi tako, da jo »napadena« oseba ne opazi, midva z Bojanom bova šla kot po naključju mimo prizorišča, nato pa Irma ob primernem trenutku pristopi k mimoidočemu, pove, da mora nujno stopiti v trgovino in da naj le-ta podrži sladoled, saj se bo takoj vrnila. Potem pa nič. Irme ni nazaj, oseba s sladoledom se ozira naokrog in jo čaka. Sonce neusmiljeno pripeka, sladoled se začne topiti in teči po prstih. Kaj storiti s sladoledom ...?

E, to je vse! Vsak od trojke bo »napadel« dvakrat.

Mateja Baranja in Milko Kovač sta zgodba zase. Bojan je s tako naglico pritekel do njiju, da sta se kar prestrašila in sploh nista poslušala, zakaj jima izroča sladoled. Milko je nekaj časa čakal, nato pa stopil čez cesto do kioska pri Blagovnici, da bi »vrnil« sladoled. Kljub trudu in Irmini dodatni razlagi, da je vse skupaj šala, se nista mogla pomiriti. Mateja je rekla, da ji je še zdaj slabo v želodcu in si ne more misliti, da bi ga zdaj poskusila. Kljub vsemu smo se prijateljsko razšli.

Vera Bakan je pošteno prijela za sladoled in čakala, da pridem iz Elektrotehne. Prisedel je Bojan in vneto telefoniral, tistega, ki bi moral priti po sladoled, pa ni in ni bilo. Sladoled se je jel topiti in lepljivo teči po prstih, zato je bil čas, da Vera rešimo nadloge. Sladoled je ostal kot plačilo za prizadevno čakanje.

Konec se je zgodil pod kostonji pri Zvezdi, kjer se je družinica treh generacij iz Gornje Radgone hladila in se pripravljala, da bo še nekam šla. Irma je na hitro potisnila sladoled v roke omici (tako predvidevamo) Silvi Horvat. Ker je ni bilo nazaj, je družina sklenila, da »prestavijo« sladoled na naslednjo mizo, sklep pa bo izvedla vnukinja Raša, kot se je tudi zgodilo. Na koncu smo vse razjasnili in babica je prevzela sladoled. Verjetno ga je na koncu vseeno polizala Raša.

Marjan in Jožica Pahor S Krasa v Prekmurje

Svojea prihoda v deželo ob Muri se še danes Snatančno spominja. Bilo je 5. marca 1951, ko je stopil z vlaka na soboški železniški postaji. V naše kraje ga je pripeljala lokomotiva, ki stoji še danes kot muzejski primerek pred vhodom na peron, z dekretom, s katerim so ga kot mladega policista napotili iz policijske šole v Begunjah na delovno mesto na policijsko postajo v M. Soboti. Čeprav prihaja s Krasa, se je Marjan Pahor v M. Soboti dobro znašel. Tudi zaradi žene Jožice, ki jo je spoznal kmalu po svojem prihodu.

Tole pa je fotografija iz družinskega albuma Pahorjevih. Posnetek, na katerem staj poleg Jožice in Marjana še sin in hčerka, je nastal pred gostilno Titan, ki stoji še danes.

Ko prideš v mesto z velikim spomenikom

Najprej je bilo blato

Beseda Prekmurje Marjanu Pahorju ob prihodu v naše kraje ni bila neznana, saj je imel v Petišovcih teto, toda pokrajina je bila tako drugačna od njegovega Krasa in Murska Sobota tako različna od Hudega Loga poleg Opatjega sela, kjer je preživel svoje otroštvo in mladost. V družini jih je bilo enajst. »Imel sem sedem bratov in sestro. Živel smo na majhni kmetiji. Zemlja je dobro rodila, toda bilo je je malo. Imeli smo majhno kmetijo. Oče je delal v ladjedelnici v Tržiču, vse do leta 1941, ko se je začela druga svetovna vojna. Brat je šel k partizanom in starša so zato zaprli,« se spominja časov pred prihodom v naše kraje Marjan Pahor. O prvih vtisih, ki so se mu vtisnili v spomin, ko je stopil z vlaka v Murski Soboti, pa je povedal: »Na severovzhod Slovenije niso poslali samo mene. Bilo nas je več takih, ki smo končali policijski šolo v Begunjah. Takrat soboške ulice niso bile tlakovane in vsepovsod je bilo eno samo blato. Korakali smo z železniške proti policijski postaji po današnji Ulici arhitekta Novaka in se spraševali, kam smo sploh prišli. Že prvi dan prihoda nas je komandir poslal k frizerju, nato pa na ogled mesta. Kaj kmalu smo morali namreč na teren, saj je bilo na policijski postaji prostora samo za sedem ljudi, postelje pa so bile samo štiri. Od vsega pa sem si med prvim ogledom mesta najbolj zapomnil velik spomenik, ki še danes stoji na soboškem Trgu zmage. S kolegi smo stopili tudi v gostilno, kjer sem že prvi dan spoznal ljudi. Oni so se pogovarjali v prekmurščini, jaz pa sem jih na začetku samo debelo gledal, saj govornice nisem razumel.«

Vsefele

Z jezikom je povezana tudi anekdota iz menze, ki je stala tam, kjer je danes nova knjižnica. »Hrana je bila dobra. Imeli so kuharja Andreja in natakario Sidonijo. Ko smo štirje policisti prvič prišli na kosilo, med nami pa ni bil noben Prekmurec, smo vprašali, kaj nam lahko ponudijo za jesti. Natakario je odgovorila, da imajo »vsefele«. Lačni policisti, ki seveda še niso bili dobobra seznanjeni s prekmurščino, saj so bili od drugod, sicer niso vedeli, kakšna je jed s takim imenom, kljub temu pa so odgovorili, naj njim prinesejo »vsefele«, da bodo že pojedli, kaj koli bo že to. Natakario jih

Jožica in Marjan Pahor sta se spoznala na plesu v Domu Partizan, kjer je na harmoniko igral frizer Donko.

je najprej čudno pogledala, saj je gotovo mislila, da jo zadržavajo, nato pa šla po kuharja. Šele kuhar jim je nato razložil, da »vsefele« v tem primeru v prekmurščini pomeni, da imajo vsega na voljo in da lahko naročijo karkoli. In kadarkoli sta se nato Marjan Pahor in natakario Sidonija srečala, se nista pozdravljala z dober dan, temveč z besedo »vsefele«.

Na harmoniko je igral frizer Donko

In če že omenjamo kuhinjo, naj zapišemo, da Marjan Pahor pravi, da sta prekmurska in kraška hrana najboljši na svetu. Prekmurska šunka in kraški pršut pa se sploh ne moreta primerjati z nobenimi drugimi dobrotami. Oboje je bilo gotovo na mizi, ko sta se Marjan in Jožica Pahor poročila. Spoznala sta se, ko so v domu Partizan vsako soboto prirejali ples. »Takrat smo plesali samo valčke in polke, ves ansambel pa je bil frizer Donko, ki je igral na harmoniko,« se je nasmehnil naš sogovornik. Poroka je bila decembra 1953. »Poledica je bila taka, da so gostje kar popadali po ulici, ko so šli z gostije,« se spominjata Marjan in Jožica Pahor. On je dobil za poroko tri, ona samo dva dni dopusta, saj je bil december najbolj »prometen« mesec v soboški knjigarni, kjer je bila dolga leta zaposlena. Z obdobjem treh dni je povezana tudi zanimiva zgodba službenega Marjanovega odhoda v Osijek, kamor je spremljal na sojenje enega od obtoženih.

»O spremljanju v Osijek so nam povedali šele na dan odhoda, zato nisem mogel Jožici, ki je bila v službi, povedati, da odhajam, saj telefonov ni bilo. Prijatelju sem naročil, da ženo obvesti o mojem odhodu, on pa je obljubo pozabil izpolniti. Žena tri dni ni vedela, kje sem in še dobro, da sem iz Osijeka pisal razglednico s pozdravi, da mi je nato verjela, da sem bil res tam,« sta dejala Marjan in Jožica.

Eno kolo in dežna plašča

»Delo policista takrat ni bilo lahko. V mojem sektorju, ki je segal od Krnec do Rakičana, Bakovcev, Kroga in Salahovec, smo najprej patrolirali peš. Na policijski

postaji je bil samo eno kolo. In dva dežna plašča. Kdor ju je prvi zagrabil, tisti ju je oblekel, preostali pa smo bili mokri,« je povedal Marjan Pahor. Pozneje so dobili na policijski postaji še nekaj koles, le tisti, ki so skrbeli le za mesto Murska Sobota, so še naprej hodili peš. Takrat je bil odnos med policisti in vaščani oziroma meščani pristnejši kot danes. Bolj smo se poznali med seboj in nemalokrat se je zgodilo, da je ob našem obhodu kateri ob kmetovalcev, ki je delal na polju, z nami delil malico ali nam ponudil kozarec šmarice.

Ne bi zamenjal

S kolesom je povezano tudi obdobje po upokojitvi našega sogovornika. Dolga leta je bil namreč aktiven v kolesarski

Najprej so imeli soboški policisti samo eno kolo.

V pisarni na policijski postaji je bilo prostora samo za sedem ljudi.

sekciji soboškega društva upokojencev. Vodil je tudi godbenike. »Instrumente imamo še danes, toda godbenikov ni več,« se je pošalil Marjan Pahor. Danes z ženo še vedno pojeta v upokojenskem pevskem zboru Vladimir Močan, Marjan pa prepeva še v lovskem pevskem zboru. Precej let je bil tudi predsednik Kluba upokojenih delavcev organov za notranje zadeve. V Murski Soboti so imeli letos celo srečanje, na pomoč pa so jim priskočili tudi pokrovitelji ter soboški policisti z direktorjem policijske uprave Aleksandrom Jevškom. Kljub vsem dejavnostim se vsako leto najde še kakšen dan za obisk domačega Krasa. Marjan Pahor pravi, da ga še vedno nekoliko pogreša, toda Prekmurja zdaj ne bi več zamenjal za nobeno drugo pokrajino.

Dejan Fujs

Tole pa je Pahorjeva družina na Krasu. Marjan je imel sedem bratov in sestro, tako da je bilo vseh v družini enajst.

Iskanje skritih zakladov v Prekmurju

Zaklad je ponavadi skrit na dnu Zjame ali zakopan v podzemlju. Ta položaj simbolizira težave, ki sodijo k iskanju, predvsem pa neogibno prizadevanje. Zaklad ni zas-tonj dar z neba; odkrije se po dolgih preizkušnjah. V pravljičnem svetu ga čuvajo pošasti, zmaji. In težje je življenje, večja je želja po odkritju zaklada. V Prekmurju sem naletel na zanimivo ustno izročilo o skritih zakladih.

Območje Lončarovec, kjer naj bi bila zakopana zlata zibelka.

Izkopan lonec srebrnikov - Zlate dragocenosti še neodkrite

Zlata zibelka v Lončarovcih

Ob robu pokopališča v Lončarovcih na Goričkem se razprostira Törkova (turška) graba. Izročilo pravi, da je v njej zakopana zlata zibelka. To mi je povedal predsednik vaškega odbora in gasilskega društva Lončarovci Koloman Horvat. Na robu vasi Lončarovci in Ratkovci je na vzpetini območje, ki se mu reče Kaštel. Leta 1920 je tu s kravo orala neka domačinka. Naenkrat se ji je zemlja globoko vdrla in krava se je znašla v veliki luknji. Je bil to ostanek kleti nekdanjega kaštela, obrambne postojanke, gradu, gradišča? Zlata zibelka še ni bila najdena.

O dragoceni zibelki v Ratkovcih

Najvišja točka Ratkovec je Ratkovski vrej ali Pušča. Blizu je območje z ledinskim imenom Kaštel.

Jože Črnko je predsednik vaškega odbora Čepinci. Pripovedoval mi je o tukajšnjem skritem zakladu.

Predsednik vaškega odbora Ratkovci Geza Hujs mi je pripovedoval, da tu včasih izorjejo »skrilavke«. Ustno izročilo o tem območju je nekoliko drugačno od lončarovskega. Tu naj bi imeli Turki grad. Ko so jih domačini pregnali, so Turki pred begom zakopali na območju Kaštela zlato zibelko.

V gozdu med Ratkovci in Berkovci je »bregec«, ki ima v sredini jamo. Verjetno gre za izropano starožitno gomilo, kar naj bi bilo delo »iskalcev zakladov«.

Zaklad v Čepincih

Mirko Črnko iz Čepincev mi je povedal, da je na Marčinem bregu nekoč stala cerkev, ki so jo požgali Turki. On in predsednik vaškega odbora Čepinci Jože Črnko sta mi povedala, da se prebivalcem hiše št. 22 pravi Koštarski. To naj bi pomenilo Kaštelski. Tu naj bi nekoč stal grad. In tam naj bi bil zakopan zaklad. Od tukaj je lep razgled po Madžarski, proti Neradnovcem, Budincem ... Leta 1968 so na tem območju izorali opeko. Po pripovedi starejših naj bi bil zakopan zaklad oddaljen od hiše št. 22 meter in pol.

V Dolencih iščejo zlato kočijo

Starejši ljudje v Dolencih vedo povedati, da je v njihovem kraju zakopana zlata kočija. Kot mi je povedal predsednik tamkajšnjega vaškega odbora Ludvik Lepoša, so zlato kočijo pred časom nekateri domačini res iskali v Sakini grabi in Benkovi šumi. Našli so le lončenino, kamenje in pepel tukajšnjih staroselcev.

Zaklad med Vanečo in Dolino

Veterinar Aleksander Sočić, predsednik Krajevne skupnosti Vaneča, mi je povedal, da ima hrib Ribnjek, ki se vije med Vanečo in Dolino, ledinsko ime Kaštel. Tu naj bi stala utrdba. V smeri Doline je močvirni del. Tam naj bi bil nekoč ribnik in po njem ima širše pogorje (Ribnjek) tudi ime. Domačini mu rečejo »Črna mlaka« oziroma črna mlaka. Po ustnem izročilu naj bi pripadal trdnjavi, ki je rabila za obrambo pred Turki. Temu izročilu je težko oporekati, saj gre za zelo razgledno točko. In tu naj bi bili podzemeljski rovi s skritim zakladom.

Turška zlata zibelka v Šulincih

Starejši prebivalci Šulincev na Goričkem so ohranili pripoved o turški zlati zibelki in o »Törkinem studencu«. Občina G. Petrovci je dala ta prastari vodni izvir lepo obnoviti. Voda tukaj ne presahne tudi v najhujši suši in poleti je prijetno hladna. Do izvira vodi lepo označena in urejena turistična pot. In lepo izdelani smerokazi vabijo k Mrzlemu studencu. A so domačini včasih rekli darežljivemu izviru »Törki studenec«. To naj bi pomenilo turški studenec. O prvobitnem imenu gozdnega studenca v Šulincih mi je nedavno pripovedoval Ernest Gašpar iz Lucove. Gre za ustno izročilo. Ohranila ga je njegova mama. Od svojih prednikov je tudi slišala, da je pri Mrzlem oziroma nekdanjem »Törki studencu«, pokopana »Törkova« ali turška zlata zibelka. Dragoceno zibelko naj bi tukaj zakopali Turki, da je med begom ne bi izgubili. Ernest Gašpar mi je še povedal, da so pred nekaj leti neznanci z »aparati« nekaj iskali ob izviru. Menil je, da verjetno opisano dragocenost ...

Zaklad najden na Trnavskem bregu

Nad Filovci se razprostira Trnavski breg. Tamkajšnji domačin Jože Ošljaj mi je pred tremi leti povedal, da je na tem bregu pred leti izkopal zdaj že pokojni Jože Puhan iz Bogojine lonec srebrnikov. In tukaj naj bi nekoč stal samostan Tarnaci pusta.

Številne arheološke najdbe

Da so v prekmurski zemlji res skriti zakladi, pričajo številna arheološka odkritja. Niso najdene zlate zibelke ali kočije. Najdene so žare, posode, orožje, orodja in drugi dokazi, da je bila pokrajina poseljena skozi vsa zgodovinska obdobja. In nekega dne se lahko zgodi, da se bo zalesketalo zlato okrasje, ki ga je nekoč nosila bogata plemkinja. Morda se bo našel tudi kakšen pomembnejši zaklad? Poglejmo še na desni breg reke Mure. Ob koncu druge svetovne vojne so na primer našli med kopanjem obrambnega jarka na grajskem hribu v G. Radgoni nekaj lepih srednjeveških kovinskih posod.

»Törkin studenec« v Šulincih. V bližini naj bi bila zakopana zlata zibelka.

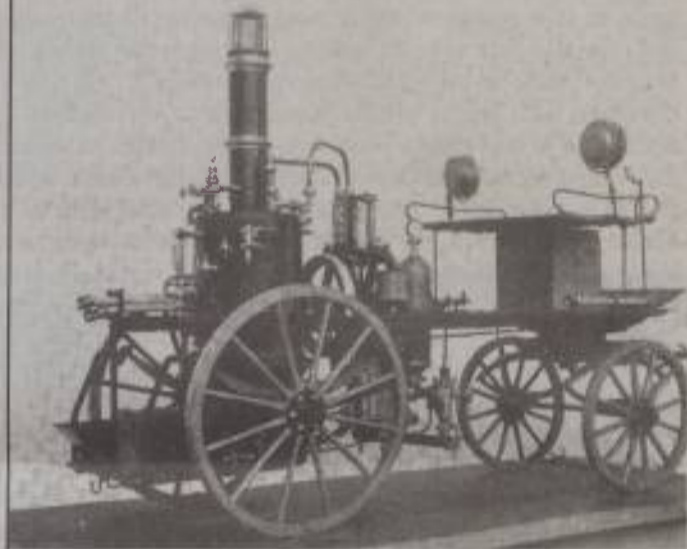
FOTO

12

Franček Štefanec

Kaj in kako bi brez požarnikov? Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

Narodno prebujanje na Slovenskem v drugi polovici 19. stoletja (to pa je bilo še obdobje dvojne kraljevine Avstro-Ogrske) je spravilo v življenje vrsto društev, organizacij in ustanov (slovenska matica, sokolska društva, čitalnice, godbe, pevška društva ...) pa tudi *požarno brambo*. Prvi so jo ustanovili že 18. septembra 1869. leta v Metliki v Beli krajini, zato velja ta kraj za zibelko slovenskega gasilstva, v njem pa so odpri ob stoletnici (16. avgusta 1969. leta) vseslo-

Parna brizgalna žalskih oziroma celjskih gasilcev je bila izdelana 1908. leta v tovarni Kernreuterja na Dunaju. Na štirikolesnem podvozju z vzmetenjem je na zadnjem koncu železen parni kotel z delovnim pritiskom do 11 atmosfer, zraven pa posoda za premog in orodje. Kotel je povezan prek bakrenih cevi z enoblatnim parnim strojem, ta pa z vodno črpalko in bakrenima tlačnima komorama. Spremaj je dvojna klop za šest mož posadke. Preden so s to brizgalno lahko gasili, je bilo potrebno nekaj ur – kuriti.

venski gasilski muzej. Na to opozarja tudi spominska plošča, pritrjena na skalo pred metliškimi gradom.

Potrebo po organizirani požarni *brambi* so najbolj čutili v mestih, kajti menili so, da bo le tako učinkovita pri gašenju požarov, saj, kot povzemamo iz zgodovinskih virov, »so sluge, delavci, pomočniki in uradniki /.../ prepozno prihajali k ognju, orodje se je lomilo, porazgubilo /.../«. Požari pa so bili že tedaj veliki, denimo 1858. leta v nekdanji ljubljanski cukrarni.

Požarno *brambo* na Slovenskem so začeli ustanavljati 1869. leta in prvi so jo ustanovili v Metliki, nato pa v drugih mestih in krajih pa tako tudi na območju Pomurja, kjer imamo nekaj gasilskih društev z več kot 120-letno tradicijo. 15. septembra 1881. leta sta objavila cesar Franc Jožef in ministrski predsednik Taaffe *Postav požarni policiji in gasilskih stražah za vojvodino Kranjsko*. Tej so bili kasneje dodani še *načrt pravil za prostovoljne požarne obrambe, službeni red o odnosih med posameznimi oddelki požarne obrambe in osnovna pravila za podporno matico prostovoljne požarne obrambe*. Podobno je bilo v drugih naših deželah. Do začetka prve svetovne vojne 1914. leta je bilo ustanovljenih že 380 gasilskih društev, ki so se povezala v gasilske zveze. Na območju Pomurja v Zvezo PGD v političnem okraju Ljutomer, v Zvezo muropoljskih gasilskih društev ... V gasilskih društvih je delovala večina članov v duhu gesla: *Bogu čast, bližnjemu na pomoč!* Po prvi vojni in nastanku Kraljevine SHS so ustanovili Jugoslovansko gasilsko zvezo (JGZ) Ljubljana, hkrati pa ukinitelj deželne zveze gasilskih društev ...

O zgodovinskem razvoju *požarništva, požarnikov*, njihovi opremi ... vzemo iz literature in obiska

Prolog

Ko sem pisal tale tekst, sem bil še poln optimizma in vdihaval čar avantur, ki se nam obetajo. Takrat še nisem slutil, da bo ravno avanturistični dogodek ta, ki bo na grobo prekinil optimizem.

Humoristična ladja Dalmacija

Če se še niste odločili, kam na počitnice (hoteli ob Jadranu pa so za avgust že kar polno rezervirani), vam tule ponujamo novo zanimivo idejo. Zakaj se ne bi odločili za križarjenje z ladjo? In to po Jadranu, kjer takega programa doslej še ni bilo.

Večerja po francosko

Svoje moči sta združila turistična agencija Odisej iz Kranja in Uljanik plovdba iz Pulja. Slednja je ladjo Dalmacija doslej uporabljala le za prevoz tovora, pred kratkim pa so prišli na misel, da bi ladjo lahko uporabili tudi v turistične namene. Pripravili so promocijsko vožnjo za novinarje in turistične delavce, ki pa je zajemala samo prvo etapo od Pulja do Malega Lošinja.

Drugače bo križarjenje sedemdnevno in se bo od Malega Lošinja nadaljevalo do nacionalnega parka Telaščica na Kornatih, Dubrovnika in Kotorja, nazaj grede pa se bo ladja ustavila na Mljetu, Korčuli, Hvaru in Splitu. Cena je seveda odvisna od meseca in kabine, v najugodnejši verziji bo prišlo okrog 130 tisoč tolarjev na osebo. Vendar je treba dodati, da so v to všteti tudi celodnevni ogledi Črne gore, Korčule, Hvara in Mljeta ter vsi obroki z dodatnimi brezplačnimi degustacijami. Za primer naj samo povem svojo izkušnjo: ko smo se zasedrali v Malem Lošnju, smo imeli na programu večerjo, ki je trajala kar dobri dve uri, saj je bila sestavljena iz nič manj kot devetih obrokov!

Na jedilniku so bile tradicionalne istrske jedi, kot npr. pršut z melono ali hruška s sirom, glavna jed

Ladja Dalmacija je zelo velika, ima prostora za tristo potnikov, ki so nameščeni v 140 kabinah. Na ladji so: restavracija, kavarna s plesnim podijem in živo glasbo, bar, bazen z ogrevano vodo, savna, kabinet za trim, masažni salon, zdravniška ordinacija in menjalnica. Edino plačilno sredstvo na ladji je evro, ki pa ga potrebujete samo, če želite v baru popiti kakšno pijačo. Maksimalna hitrost Dalmacije je 19 vozlov.

pa je bila seveda pečena riba, vsak moški pa je dobil celo dva kosa, ki sta gledala prek krožnika. Poleg tega je bila še degustacija štirih istrskih vin, saj smo imeli na ladji tudi vinogradnika. Kosilo ni bilo nič manj slajše: sestavljeno iz štirih obrokov, zraven pa še steklenica ali dve vina. Zajtrk je sestavljen iz ruskega bifeja, če si prišel dovolj zgodaj, pa si imel kar cele štiri ure za prosto pohajkovanje po Malem Lošnju. Toda kar je bilo meni najbolj všeč, je bilo razpoloženje na ladji, ki je bilo popolnoma sproščeno.

Cilj Uljanikovih ljudi je, da naredijo križarjenje dostopno za navadne ljudi, ne pa za elito, kot se to prakticira pri preostalih svetovnih križarjenjih. Tukaj ni treba dajati nobene napitnine, pri večerji priporočajo neformalno obleko, v labirintu hodnikov pa mimogrede trčite ob kapitana ali strojnika, ki vam bo takoj izstrelil kakšno šalo. Humor in ustrežljivost sta tukaj besedi, ki se pišeta z veliko začetnico.

FOTO Tomo Koles

Največji užitek - sončenje na ležalnikih na palubi. Razpoloženje na ladji je tako sproščeno, da niti na večerni ples ni treba priti v formalni obleki. Pa še ena zanimivost: Dalmacija je bila izbrana za lokacijo hollywoodske uspešnice Nadarjeni gospod Ripley.

Epilog

Na enem svojih prvih rednih turističnih potovanj je Dalmacija nasedla na skalah v bližini Dubrovnika, ker se je preveč približala obali. Ladja je bila odpeljana v remont in umaknjena iz prometa, 47 slovenskih in nemških nasmejanih in nepoškodovanih potnikov pa poslanih domov.

Ročna gasilska brizgalna iz Domanjševca (z napisom Murski Črnci), izdelana 1890. leta v tovarni Fr. Walserja v Budimpešti. Na štirikolesnem podvozju leži železna kad z medeninastima črpalnima valjema in litoželezno tlačno komoro. V kad lahko črpamo vodo s cevjo ali jo nalivamo ročno z vedri. V dnu kadi je čep za izpus t vode. Brizgalna ima dvokrako gonilno gred z dvema ročicama.

osrednjega gasilskega muzeja na Slovenskem, ki ima tri dele.

Prvi je namenjen prikazu razvoja gasilstva do prve svetovne vojne. Predstavljeni so metliška požarna bramba in tudi različno zgodovinsko gradivo s celotnega slovenskega območja, predvsem pa številne gasilske fotografije iz prvih let gasilstva pa tudi najstarejši tisk. Ogledamo si lahko (in vaša reporterja sta to seveda storila!) zanimive čelade, gasilske sekirice (starejši se jih najbrž še spomnite z gasilskih vaj), troblje, trobente, uniforme, priznanja, epolete, odlikovanja, manjše gasilsko orodje in makete najstarejših gasilskih brizgal. Zgodovinsko gradivo dopolnjujejo slike (nekdanji gasilski nočni čuvar, požar v srednjeveškem mestu) in dragoceni gasilski prapori.

V drugem delu so predstavljeni utemeljitelji slovenskega gasilstva, seznanimo se z dokumenti in fotografijami o gasilskih dogodkih med vojnama in po drugi svetovni vojni. Prostor bogatijo manjši gasilski predmeti in veličastna gasilska lestev kamniških gasilcev, kupljena na Dunaju 1889. leta. Na galeriji je pregled gasilskih dejavnosti posameznih slovenskih regij in dobro je zastopano tudi Pomurje, kjer imamo sicer številna društva. Tam so tudi kronike številnih društev. V kletnih prostorih pa so zanimive gasilske brizgalne, katerih imena so znana in cenjena tudi v današnjem času, denimo »rosenbacherice«. Brizgalne so predstavljene še v posebnem razstavnem paviljonu. Najstarejša med njimi je iz Grahovega pri Cerknici, saj nosi letnico 1836, posebej zanimiva pa je parna brizgalna iz Celja, izdelana sicer 1908. leta na Dunaju. Med njimi smo »našli« tudi ročno brizgalno iz 1890. leta, »prišla« je iz Domanjševca, na rezervoarju pa ima napis Murski Črnci.

Čas, ki smo si ga vzeli za obisk osrednjega slovenskega gasilskega muzeja v Metliki, je bil kratek. Vodja muzeja gospa Ivica je dejala, da je gasilstvo Pomurja dokaj dobro dokumentirano in tudi predstavljeno s posameznimi gasilskimi orodji in tudi s »svojo« brizgalno. Muzej je odprt ob delavnikih in sobotah od 9. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure, po predhodnem dogovoru pa tudi zunaj tega časa. Vstopnine ne pobirajo, imajo pa skrinjico za morebitne prostovoljne prispevke.

V metliškem gasilskem muzeju je (ob parni in prvih bencinskih črpalnah) zelo zanimiva tudi preprosta ročna brizgalna iz Grahovega pri Cerknici, ki nosi letnico 1836. Na štirikolesnem vozu leži močna hrastova kad, ki je znotraj obdana z bakreno pločevino, deloma pa tudi zunanje - z železno. Ima tri tlačne valje. Priključka za sesalno cev ni, ker so kad polnili ročno. Na dnu kadi je železen vijak za izpuščanje vode. Brizgalna ima močno dvokrako gonilno gred z ročicama na vsakem koncu. Brizgalno so prevažali z vprego.

Štefan Sobočan
Natalija Juhnov

Direktorice Zavoda za zdravstveno varstvo v Murski Soboti Zorice Levačič, doktorice medicine, vsekakor ne bi bilo treba posebej predstavljati. Že vrsto let je namreč tako močno vpeta v razna dogajanja v pokrajini ob Muri, da si brez nje le-teh skorajda ne moremo zamišljati. Njeni številni strokovni prispevki, zlasti s področja zdravstvenega varstva, so postali tako rekoč nepogrešljivi. Tudi v našem časopisu Vestniku smo lahko zasledili v minulih letih vrsto njenih odmevnih prispevkov, ki zadevajo pojav nalezljivih in drugih bolezni, vse skupaj pa je tesno povezano s čedalje aktualnejšimi ekološkimi problemi.

»Vsi se izobražujemo

**Zorica Levačič,
dr. med.**

in učimo!«

»Sprva sem približno tri leta delala v splošni praksi, in sicer v zdravstveni ambulanti pri Gradu na Goričkem. Kot mlada zdravnica sem na terenu neposredno izkusila mnoge nenavadne stvari. Tam sem med drugim sodelovala celo pri prvem porodu na domu. Ko so k meni prišli policisti in mi sporočili, da so v gozdičku nad vasjo našli obešenca, so me iz previdnosti vprašali, ali bom

v okviru Rdečega križa. Hkrati se usposabljam na področju menedžmenta v zdravstvu, zato redno spremljam dogajanje na tem področju. Kot strokovnjakinja za množična obolenja ob nalezljivih boleznih, kot sta na primer gripa in aids, ter ob najrazličnejših zastropitvah s hrano pa opažam, da se pojavlja zadnja leta vedno več primerov visokega krvnega tlaka in rakastih obolenj. V

teh primerih gre večinoma za posledice razvad ljudi, zato skušamo že več let izboljšati stanje na tem področju, v kar se vključujejo prizadevanja za zdravo pitno vodo ter izboljšanje bazenskih voda in prehranjevanja.«

So z vsem tem povezani tudi nadaljnji načrti? »Vsekakor! Aktivno se vključujemo v pilotski projekt, ki ga spodbujata ministrstvo za zdravje in kmetijstvo, z naslovom Razvoj in zdravje v Pomurju - Mura. Z njim skušamo odpraviti škodljive posledice za ljudi. Gre za vzorčen slovenski projekt, pri čemer veliko sodelujemo z občinami, predvsem z različnimi oblikami izobraževanja in načrtovanja prihodnjega razvoja. Vsi se moramo izobraževati in učiti, če želimo stvari premakniti na bolje ter obstati in se razvijati!« je končala svoje razmišljanje Zorica Levačič.

Zorica Levačič pa je zelo aktivna tudi v Društvu za varstvo okolja Pomurja, kjer je pred leti prevzela predsedniško funkcijo. »Doslej se je na to temo zvrstilo že veliko predavanj, zlasti za zdravstvene delavce in zaposlene v živilski stroki. Ponovno pa so me angažirali za predavanja o prvi pomoči

 Milan Jerše

Z našega štedilnika

Hladna juha iz lubenice
Gratiniran goveji rostbif
Krompir s cvetačo
Robidov narastek

Hladna juha iz lubenice
Sestavine

1500 g lubenice, 50 cl vode, 10 cl belega vina, 5 cl sadne vodke, 1 vanilin sladkor, 60 g kristalnega sladkorja, 15 g škrobne moke, 10 cl sladke smetane, 5 cl limoninega soka

Priprava

Lubenico razpolovimo in izdoblamo mesni del ter pretlačimo, da dobimo liter lubeničnega soka. Sek damo v kozico, dodamo vino, vodo, vanilin sladkor, kristalni sladkor in polovico vode. Vse skupaj prevremo. Dodamo preostanek vode, v kateri smo razmešali škrobno moko. Ponovno prevremo, da se juha zgosti. Okisamo z limoninim sokom. Odstavimo z grelne plošče in ohladimo na 5 °C. Tako ohlajeno juho ponudimo v primernih posodah, kjer jo lahko okrasimo s stepeno sladko smetano in vejico limonine mete.

Gratiniran goveji rostbif
Sestavine

600 g govejega rostbifa, 40 g korenja, 40 g pora, 30 g gomolja zelene, 20 g peteršiljevega korenja, 100 cl vode, sol, celi poper, 30 g čebule, 40 g masla, 10 g moke, 100 g paradižnika, 10 g belih krušnih drobtin, 5 cl belega vina

Priprava

Očiščeno korenje, por, zeleno in peteršilj grobo razrežemo in damo v kozico z vodo. Začinimo s soljo in poprom. Ko zavre, dodamo uležan rostbif in kuhamo pri nizki temperaturi toliko časa, da ostane sre-

dina mesa rožnata. Rostbif vzamemo iz kozice in narežemo na tanke rezine. Narezanega polagamo v pomaščen nepregorni pekač, prelijemo s pripravljeno omako in potrosimo z drobtinami. Pokrijemo z alu folijo, robove stisnemo ter postavimo v pečico in pečemo pri 170 °C 25 minut. Nato poljubno serviramo.

Priprava omake

Maslo v ponvi segrejemo, na njem posteklenimo na rezance narezano čebulo, ki jo pomokamo, premešamo, dodamo olupljen in na kocke narezan paradižnik ter zalijemo z vinom in 4 dcl juhe od rostbifa. Omaki dodamo vso zelenjavo, ki smo jo kuhali pri rostbifu, narezali na rezance in začinili.

Krompir s cvetačo

Sestavine

500 g krompirja, 200 g cvetače, 60 g pora, 60 g zelene paprike, 5 cl olja, 5 g rdeče mlete paprike, 5 g česna, sol, poper

Priprava:

Opran krompir v slani vodi skuhamo, odcedimo, olupimo in narežemo na drobne kocke. Cvetačo v

slani vodi skuhamo, odcedimo in razdelimo na drobne cvetke, preostalo narežemo na kocke. Por in zeleno papriko, narezano na kocke, posteklenimo na olju, dodamo sesekljan česen, mleto rdečo papriko in malo premešamo. Dodamo na kocke narezan krompir in cvetačo ter začinimo s soljo in poprom. Vse skupaj malo prepražimo, da se sestavine pregrejejo, in postrežemo.

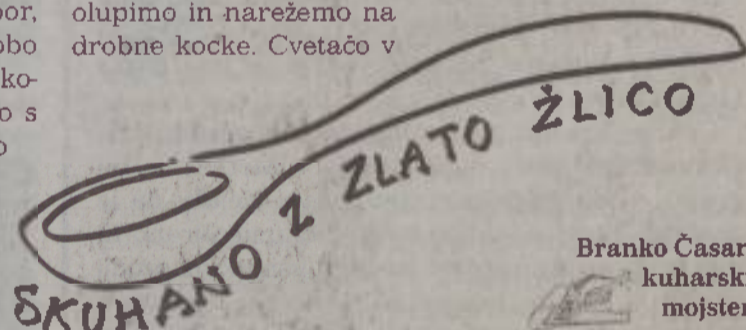
Robidov narastek

Sestavine

50 cl mleka, sol, 50 g masla, 150 g pšeničnega zdroba, 3 rumenjaki, 3 beljaki, 100 g sladkorja v prahu, 1 vanilin sladkor, 250 g skute, 200 g robid

Priprava

Mleko solimo in zavremo. Dodamo maslo in zakuhamo pšenični zдроб. Kuhan zдроб malo ohladimo, nato primešamo rumenjake. Beljake stepemo s sladkorjem in vanilin sladkorjem in trd sneg. K zdrobu z rumenjaki primešamo pretlačeno skuto in polovico snega. Model za narastke premažemo z maslom, potrosimo z zdrobom in do polovice napolnimo z nadevom. Poravnamo in obložimo z robidami, nato prekrijemo z drugo polovico nadeva, poravnamo in vse skupaj prekrijemo s preostankom snega. Damo v pečico in pečemo 40 minut pri 160 °C.

 Branko Časar,
kuharski
mojster

Za brezskrbnejše poletne dni

Poletni čas prinaša z vročim soncem in visokimi temperaturami željo po potovanjih, morju, oddihu, vendar tudi nekatere specifične zdravstvene težave tako mladim kot starejšim ljudem, zdravim in še več kronično bolnim, zato ne bo odveč ponoviti nekaj osnovnih napotkov, ki jih moramo upoštevati, če se želimo izogniti nepotrebnim težavam, nevšečnostim ali njihovim posledicam:

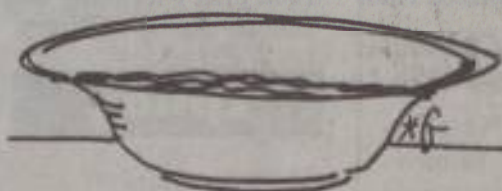
1. **Izpostavljanje premočnemu soncu** dalj časa škodi koži (opekline, izsušitev, gube, rjave lise, kožni rak ...), dobremu počutju (vrtočlavica, glavobol, utrujenost ...), očem, poslabšanju kroničnih obolenj (srčno-žilne bolezni, sladkorna bolezen ...).

Ne sončimo se med 11. in 16. uro! Kožo zaščitimo z dobro kremo proti UVA in UVB sončnim žarkom! Glavo zaščitimo s pokrivalom. Pijmo veliko nesladkanih napitkov, predvsem vode - vsaj 2 l dnevno, tudi če žeje ne čutimo!

2. **Prehrana v poletnem času** mora biti lažja, obroki ne preobilni z manj mesa in maščob ter veliko sezonskega sadja in

zelenjave. Ker so poletne temperature visoke, se v hrani hitro razmnožujejo mikrobi in postane nevarna za zdravje. Poleti se zato s hrano pogosteje zastrupimo. Bruhamo, zvijajo nas krči v trebuhu, pojavi se driska, zato jejmo le sveže pripravljene obroke, vse ostanke takoj pospravimo v hladilnik ali zavržimo! Še posebej se v drugih krajih in državah izogibajmo poskušanja hrane, pripravljene oz. prodajane na ulicah, in neustekleničene vode za pitje. Zlasti to velja za države z nižjimi higienskimi razmerami. Celo poletje redno skrbimo za čistočo rok!

3. Čedalje več je preobčutljivosti na najrazličnejše naravne in umetne alergene v okolju. Poleti je ogromno **alergij na sonce**, posamezne snovi v morski in bazenskih vodah, kozmetične preparate, pike insektov in podobno. Posebej naj so na to pozorni vsi, ki so imeli že kdaj alergične reakcije. Pri vsakem obsežnejšem izpuščaju na koži, rdečini, oteklini, srbenju ali pojavu motenj dihanja in slabosti je potreben obisk pri zdravniku.

4. Da bi se izognili poškodbam, značilnim za poletje, bodimo pazljivi v prometu. Posebej **premišljeno skačimo v vodo** - pazimo, kje, kdaj in kako skačemo. Ne v neznanu, temno ali kalno vodo! Prepričajmo se o njeni globini! Prvi skok naj bo vedno na noge!

5. Kaj od **prirodnih zdravil** vzeti s sabo na pot?

- kremo proti alergijskim izpuščajem, ki se dobi brez zdravniškega recepta

- tablete proti bolečinam in vročini (npr. lekadol)

(Pri vsaki hujši ali daljši bolečini in vročini pojdite obvezno k zdravniku!)

- tablete za uravnavanje črevesne flore (npr. linex) za primer prebavnih motenj z drisko, ki nastanejo zaradi nepravilne prehrane ali okužbe s hrano oz. vodo.

Vsa druga zdravila nam po pregledu predpiše zdravnik, zato imamo vedno s sabo zdravstveno izkaznico ter ustrezno potrdilo o zdravstvenem zavarovanju in cepljenju!

 Zorica Levačič, dr. med.

Besede mode

Tatjana Kalamar Morales

Refleksija kristalov

Ničesar ni brez nepravilnosti; tudi odkrita lepota je dostikrat skupek le-teh.

Pravijo, da kristal ni nič drugega kot nezadostno zrel diamant. Pripisujejo mu skrivnostno moč, naklonjeno človeku. Predstavlja vmesno raven med vidnim in nevidnim. Čeprav je materialen, vidimo skozenj. Njegova refleksija vzbuja domišljijo, zato je okrog njega vse tako čarobno. Pravzaprav so bile kristalne kroglice tiste, ki so pomagale pri napovedovanju prihodnosti. Vse od pravljic naprej je zgodba podobna.

Kristalni tatu

Tako imenovani »body art« je danes vse prej kot brezčasen. Materiali in barve so izziv za vsako kožo. Slednja je pripravljena na vse modne novosti, ki ne bolijo. Ena od njih je kristalni tatu, ki lahko krasi telo tudi na mestih, kjer prej ni bil zaželen. Tako si lahko omislimo ogrlico iz samih kristalov, ki so zlepljeni s kožo. Svetovno znani Swarovski je eden najbolj prodornih proizvajalcev v svetu kristalov nasploh.

Ponudba je tako velika, da človeku zastane dih. Barve, ki jih oni ponujajo to poletje, so: hladna nebesno modra, kozmična in zračna modra. Pri oblikah so bolj specifični. Na novo ponujajo obliko trianglera in kapljic. Igra refleksije kristalov je kot hoja za mavrico. Spreminja se hitreje, kot ji lahko sledimo.

Kozarec hladne pijače, sladoled ...

Osvežitev s kozarcem hladne pijače, pa naj bo to voda, sok ali kaj drugega, vedno prija, v teh pasje vročih dneh pa je že kar nepogrešljiva. Naš organizem potrebuje za normalno delovanje vsaj liter tekočine na dan, priporočljivo pa je, pravijo strokovnjaki, da na dan spijemo do tri litre tekočine. Pomanjkanje tekočine bo naše telo kaj hitro občutilo, posledice so dehidriranost (žeja je že prvi znak dehidriranosti), izsušena koža, slabo počutje ... In v dneh, ko se temperature povzpnejo vse tja do 30 stopinj Celzija ali več, naše telo potrebuje še več tekočine kot običajno.

S čim bomo torej gasili žejo? Kakor kdo. Eni prisegajo na sadne sokove, drugi na gazirane pijače, tretji na ledeni čaj, četrti na multivitaminske napitke ... Na policah trgovin najdemo pravo poplavo različnih osvežilnih pijač. Vse imajo skupni imenovalec - vodo. In na vodo, navadno mineralno ali gazirano, prisega vedno več ljudi. Ta dragocena tekočina je, kot pravijo, vir življenja, za pitje pa je najbolj primerna ohlajena na osem stopinj Celzija. Ko se poletne temperature dvignejo tako rekoč do vrelišča, je voda za marsikoga edina pijača, s katero si lahko pogasi žejo.

Za vodo, ki jo bomo popili, nam bo hvaležna predvsem naša koža, ki ji samo vlažilne kreme zlasti poleti ne morejo zagotoviti dovolj vlage. Kozarec vode zjutraj na tešče, pa naj smo žejni ali ne, bo dobro vplival na prebavo. Poleg tega bo kozarec vode potešil tudi najhujšo lakoto oziroma nam vsaj dal občutek, da nismo lačni. Kljub temu pa s pitjem vode ne gre pretiravati. Res je, da se z odvečno vodo iz našega telesa izločijo tudi odpadne snovi. Toda če s pitjem pretiravamo, se bodo iz našega telesa izločili tudi

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Čas bo pokazal svoje, stroka rezultate, zdravja željnim pa ...

Kristina, Ančka in Trezika ter Stanko, v pismih me sprašujete, kaj mislim o zdravnih točkah pri Bukovniškem jezeru, in če sem pri tem kaj sodeloval. Opisujete mi tudi lastne izkušnje. Žal moram priznati, da ste se dotaknili izjemno zahtevnega vprašanja, na katerega bo dal pravi odgovor čas. Saj veste, vsaka novost vedno privlači širše ljudske množice.

Pa se preselimo malo v bližnjo preteklost, ko je v Prekmurje prišel samoimenovani zdravilec, ki je izjavljal, da pozdravi vse, tudi raka. Zdravja željne množice so trumoma oblegale vasico, kjer je opravljal svoje delo. Spominimo se, ko so se po televiziji in v časopisih pojavili bombastični članki o čudežnih zemeljskih zdravilnih vrelicah pri Kamniku. Nekaj časa so nas mediji bombardirali s čudežno zdravilno vodo pri Gradu, ki naj bi vračala zdravje. Ali se kdo še spominja svetlobnih križev?

Dokler se je o njih pi-

salo, so eni kovali dobre dobičke na račun zdravja potrebnih in navih. Sedaj se je pojavila v časopisu nova senzacija in mislim, da se bo sčasoma praksa ponovila.

Včasih se mi vsiljuje primerjava med alternativnim zdravilstvom in gostinstvom.

Ko se v vasi odpre nova gostilna, jo vsi trumoma oblegajo in vsak, ki da kaj nase, mora biti tam viden. Sčasoma se ihta poleže in kasneje se odpre neka druga, na prvo pa gostje skoraj pozabijo. Na koncu pa imajo vseeno dobiček gostilničarji in ne gostje. Da ljudska radovednost in navičnost ponavadi ni navata meja in v večini primerov prineseta manjše ali večje razočaranje in jezo, da ne govorimo o materialnih stroških, nam dokazuje življenje na vsakem koraku.

Ko si zdrav, ne znaš ceniti svojega zdravja, ko pa te enkrat napade bo-

lezen, si pripravljen dati vse in poskusiti vse, le da bi si povrnil zdravje. Posebej nevarno postane, ko pridemo na področje mejnih (nedokazljivih ali težko dokazljivih) vej medicine. Ljudje kupujejo zvarke dvomljive kakovosti in porekla ali fantastične priprave, vzmetnice, folije ... za denar, s katerim bi si lahko kupili manjši avto. Nasedajo obljubam o čudežnih ozdravitvah. Prodajalci pa si veselo manejo roke in se smejejo na račun navivnežev.

Najbolj podžigajo ljudi, bolj ali manj nezavedno, mediji s svojim senzacionalističnim pisanjem o nadnaravnih pojavih in čudežih. Vendar mediji živijo od senzacij. Večji bum, večja naklada časopisa se prodaja, večja je gledanost ali poslušnost. Zavedati se mo-

ramo, da je novinarstvo posel kot vsak drug.

Dati odgovor na vprašanje o Bukovniškem jezeru je nemogoče. Na vse bo odgovoril čas.

Glede na to, da sem sam bioenergoterapevt in radiestezist z diplomom, imam seveda na to svoj pogled. A glede na profesionalizem in etični kodeks, ki velja v našem združenju, se omejujem od vsake preuranjene izjave.

Kodeks od mene zahteva korektnost in pošten odnos do predvsem mojih pacientov in ne nazadnje tudi do t. i. konkurence, ki pa žal ponavadi ne izbira sredstev za metanje polen pod noge.

Bom pa naslednjič napisal nekaj več o povzročiteljih vibracij v širšem pomurskem prostoru.

Prihodnjič bo na vrsti tema z naslovom Geotermalne in mineralne vode ter njihove vibracije.

Poletna osvežitev

minerali in druge snovi, ki jih organizem potrebuje za normalno delovanje.

Osvežilne pijače se razlikujejo po tem, katere snovi vsebujejo in koliko. Pomembna sestavina je sladkor, ki ga je v osvežilnih pijačah do 13 odstotkov, nekatere pijače pa imajo namesto sladkorja umetna sladila. Sokovi s stodontnim deležem sadja so zelo priljubljeni. V želji, da bi s pijačo organizmu zagotovili čimveč vitaminov in mineralov, segamo po multivitaminskih napitkih. Mnenja strokovnjakov o vsebnosti vitaminov so deljena. Nekateri menijo, da pastirizirani sokovi našemu organizmu bolj koristijo kot sokovi iz sveže stisnjene sadja, ki si jih pripravimo sami, drugi menijo nasprotno.

Da bi pogasili žejo, pogosto sežemo po gaziranih pijačah. Mehurčki nas prijetno žgečkajo po grlu in v ustih ustvarjajo občutek svežine.

Gazirane pijače izdelujejo iz navadne ali mineralne vode, ki ji primešajo sadni sok, rastlinske ekstrakte, žita in arome pa tudi različna poživila, kot sta kinin in kofein. Če nam gazirane pijače niso preveč pri srcu, sadnih sokov pa smo se naveličali, se lahko osvežimo z ledenimi čaji. Lahko jim dodamo kocko ali dve ledu, morda tudi malo limone.

Tako otroci kot tudi odrasli si poleti z užitek privoščijo sladoled. Tudi če bi hoteli, se mu ne moremo upreti. Sicer pa, zakaj le? Sladoled je živilo, ki bi moralo biti po mnenju strokovnjakov večkrat na »jedilniku«, in to ne samo poleti. Hranilna vrednost sladoleda je odvisna od sestavine. Mlečni sladoledi vsebujejo manj mlečnih maščob kot kremni sladoledi.

Tako prvi kot drugi pa vsebujejo kar precej sladkorja. Kljub vsemu je bojazen, da bi zaradi sladoleda pridobili kakšen kilogram, odveč, če ga seveda uživamo v zmernih količinah. Bolj brez skrbi pa lahko sežemo po lahkem sladoledu, zamrznjenem jogurtu ali kakšnem drugem mlečnem desertu.

»Predolga krila in prekratke majice«

Biserka Novak je prav gotovo med tistimi, ki skrbijo za dobro razpoloženje in počutje gostov, in pravi: na začetku so gostje velikokrat še napeti, potem pa se počasi sprostitjo in začnejo uživati počitnice.

ali polž
v solati (7)

Moram priznati, da so mi knjige vtisov, pohval in pritožb že nekoliko zlezle pod kožo in postale moja profesionalna deformacija. Skorajda ne obiščem lokala, da ne bi na koncu še vljudno povprašala, ali imajo morebiti knjigo vtisov. Najhuje pa je, da se mi to ne dogaja samo na območju, ki ga »pokrivata« Vestnik in Pen, ampak tudi drugje, v Sloveniji in tudi tujini. Moram prelistati še te knjige. In se zabavam in uživam ob branju. Le kaj vse pride ljudem na misel. V bistvu jim je zelo malo pomembno, da so zadovoljni, potrebni so prijaznost, dobra hrana in prijeten ambient. Res pa je, da vsi še tega ne znajo zagotoviti. Zgodi pa se, da tudi sama kdaj pogumneje napišem kakšno misel. Bolj poredko sicer, napišem pa. Kaj pa vi? Imate tudi vi kaj več poguma, da spravite na papir kakšno svojo misel.

Hotel Lipa:

Poudarek domačnosti

V hotelu Lipa v Lendavi pa imajo kar dve knjigi, splošno, ki jo gostje najdejo v recepciji, druga pa je v restavraciji. »Veliko damo na mnenje svojih gostov, zato si ves čas prizadevamo, da bi z njimi navezali osebni stik. Poleg knjige vtisov opravljamo še anonimne ankete in tudi osebne pogovore. Prednost našega hotela je prav v tem, da smo eni najmanjših termalnih toplic in zato je naša prednost prav v domačnosti in osebnem stiku z gosti,« je povedal Igor Magdič iz marketinga. Pri njih se za to marsikdo počuti bolje kot doma.

Ste hotel z najprijaznejšim osebjem, kar sem bil kdaj v njem. Bil pa sem vsaj v 100 hotelih po celem svetu.

To ne pišem zaradi 20 tisoč tolarjev, ampak z namenom, ker mnogi gosti radi čitajo in pišejo v to knjigo. Naj zapišem, da v hotelu, ki ga obiskujem, niso samo prijazni, ampak tudi pošteni ljudje.

Tako je zapisal gost, ki je bil v hotelu že 28-krat, s tem zapisom pa se je zahvalil hotelskemu osebju, da so mu vrnilo tolarje, ki jih je izgubil v sobi. Če komu pojejo hvalospeve v hotelskih knjigah vtisov in pohval, potem jih pojejo osebju hotela. (Preverjeno!)

Menuji so, kar se tiče sestavin, odlično sestavljeni. Hrana je odlična in obilna.

Jedi so zelo dobre in lepo okrašene.

Nekateri se sicer pritožujejo nad hrano, ki da ni dobra ali je morda premalo. Tako je nekdo napisal, da naj bi bili zrezki v velikosti vžigalične škatlice. Spet drugi pa so nasprotnega mnenja. »Ponavadi ni problem kakovost, ampak izbor jedi,« je razložil Magdič. Zadovoljstvo s hrano je odvisno od posameznikov in njihovih navad, tako na primer nekim Nemcem ni šlo v račun, kako se lahko riž ponudi z ocvrtim zrezkom.

Lendava je »velika vas«, čista in urejena, kjer so prijazni in gostoljubni ljudje, termalna voda, ki odganja vse tegobe tega vsakdanjega (ž.) stresnega življenja.

»Veseli smo vseh pripomb in mnenj, še posebno negativnih, zato ker potem lahko spremenimo na bolje. Dobro za nas in gosta pa je, da pripombe pove tu, ne pa da jih nosi domov,« je še povedal Magdič in priznal, da si tudi sam dela posebne beležke o pripombah gostov. Ko se le-ta ali skupina vrne, vzame zvezek na plan in ugotovi prošnji, zamenja kakšno jed, vključi kaj v program in s tem marsikomu polepša trenutke počitnic.

Bar pri OMV v Lipovcih:

Sonja in Tadeja

Čeprav so pohvale na račun deklet za točilno mizo v baru pri OMV v Lipovcih kar deževale in tudi gostov, predvsem moškega

spola, tistikrat, ko sem se oglasila pri njih, ni manjkalo, je bila natakara precej zadržana in nikakor ni hotela stopiti pred moj fotoaparati. Mogoče pa jih ovekovečimo kdaj drugič, lahko pa tudi sami preverite, kako je z mrzlimi »špricerji«.

Le kadar je Tadeja za šankom, lahko dobiš mrzel špricer in zdi se, da je zelo prijazna.

Sonja je dobra pridobitev, izkušnje so popolne, ker prijaznosti in vljudnosti ne manjka.

Imajo predloga krila in prekratke majice.

Lendavska sinagoga: Spomini oživeli

V lendavski sinagogi imajo prav zanimivo knjigo vtisov, kjer se zbirajo vtisi o sinagogi pa tudi o priložnostnih kulturnih dogodkih, še posebno likovnih razstavah. Sinagoga je danes kulturno središče, medtem ko je bila pred drugo svetovno vojno zbirališče vernih Judov. Ta pridih se čuti še danes, saj ljudje v svojih vtisih na kulturnih dogodkih izražajo tudi spomin na dogodke, povezane z Judovstvom.

Izlet po Prekmurju nas je popeljal tudi v to sinagogo, kjer ste nam podali veliko informacij o življenju židovskega ljudstva. Veseli nas, da vam je uspelo ohraniti ta kulturni zgodovinski spomenik, v katerem je poleg vseh drugih zanimivosti tudi odlična akustika - preizkušeno! Upam, da se kdaj na kakšni kulturni prireditvi vidimo. Z veseljem bomo sodelovali: MPTZ PRO MUSICA iz Maribora

Vsi, ki so trpeli, so s to sinagogo spet oživeli.

Sinagogo pa je obiskal tudi judovski rabin Ariel Haddad iz Trsta, vrhovni rabin za slovenske Jude, ki pa se je v knjigo le podpisal, ni pa zapisal svojih vtisov. Zapišejo pa v knjige vtise mnogi obiskovalci iz različnih držav, še posebno veliko je vtisov, zapisanih v madžarščini in tudi hrvaščini.

Mojstrovina je storitev mojstra, ki ne samo da vidi, ko gleda, temveč čuti, ko ustvarja. Lahko si rečeš: Nisem zaman živel.

Umetnost je način iskanja Boga. Umetnik, ki zna opazovati, ustvarjati - stalno posreduje Boga, lepoto, smisel ... ostalim, da potrdijo njegov obstoj. Hvala, da obstajate in ustvarjate.

Z besedami predaja človek človeku svoje misli, z umetnostjo pa ljudje drug drugemu predajajo svoja čustva.

V tem prelepem objektu, kot ga je nekdo označil, so čari umetnosti še izrazitejši. To ljudje čutijo. Morda tudi zato lažje zapišejo svoje občutke.

Večina misli, ki so zbrane v tej knjigi, je močnejših od besed in močnejših od misli, ki običajno nastajajo v kakšnem običajnem prostoru.

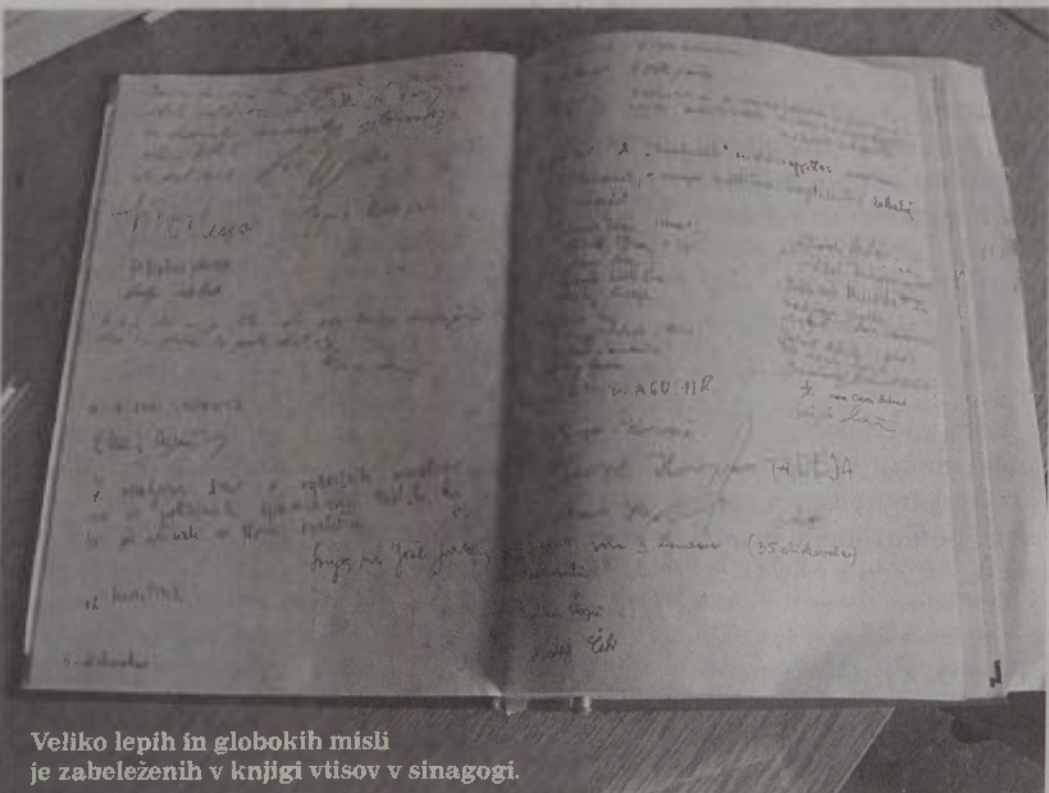

v solati!

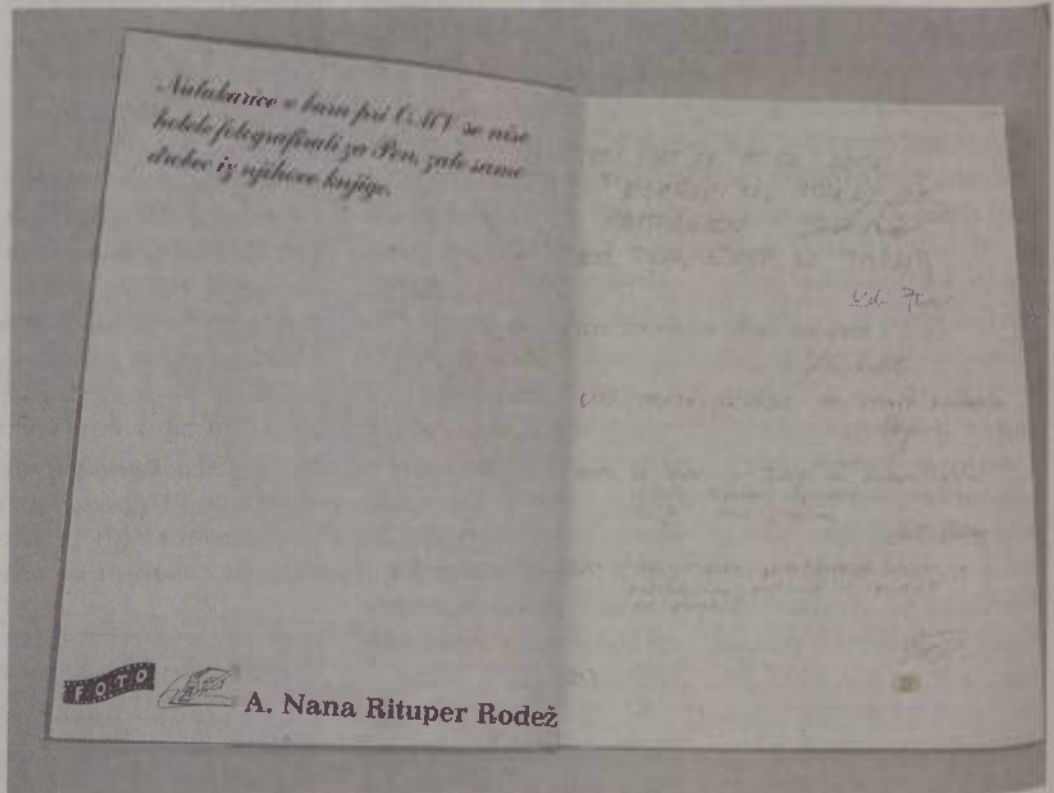
Povejte na Penov glas!

Vabimo tudi vse vas, dragi bralci in bralke našega časopisa, da nam zaupate svoje vtise o doživetjih v lokalih ali na javnih mestih. Lahko je kaj lepega, ste kje prav posebno dobro jedli ali pa so vas sprejeli prijazni ljudje, so vas morda rešili iz nerodnega polčaja. Prav gotovo pa se vam je zgodilo tudi kaj takega, kar gostilnam ni ravno v ponos. Morda takrat niste imeli poguma, da bi to zapisali ali komu povedali. To lahko storite sedaj in na ves Penov glas poveste svoje. Dobro in slabo, vse skupaj lahko pripomore k izboljšanju kakovosti ponudbe v naših lokalih. Napišite nam, kakšen je bil vaš polž v solati!

Vaše vtise, pritožbe, pohvale in pripombe čakamo na naš naslov: za Polž v solati, Pen, Podjetje za informiranje, 9000 Murska Sobota, ali po elektronski pošti Nana.rr@p-inf.si

Veliko lepih in globokih misli je zabeleženih v knjigi vtisov v sinagogi.

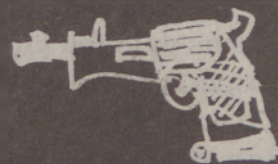

A. Nana Rituper Rodež

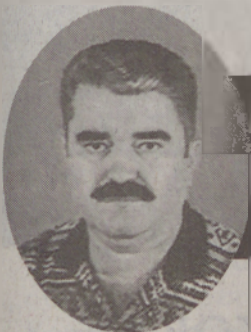
Prekmurski »hlapec Jernej« je uspel zmagati na sodišču, toda

OSTE
BAKAL

I Z M O J E G A A R H I V A

ESKLUZIVNO

Bil je dober samo za
hlev, sedaj pa mu nočejo
izplačati odškodnine

VII

O tem, da je ljubezen nekaj izjemnega, go-tovo ni treba posebej razglablјati, žal pa ni-kakor ne smemo pozabiti niti tega, da lahko ljubezen pogosto povzroči tudi hude bolečine in trpljenje. In ravno to je doletelo Franca Flisarja (ali Ferija, kot mu pravijo znanci) iz Vinske grabe pri Moravskih Toplicah. Rodil se je spomladi leta 1964 kot četrti od petih otrok Irene in Ludvika Flisarja. Med osnovnim šolanjem je živel doma na kmetiji, že po odsluženju vojaščini pa se je leta 1985 na neki veselici spoznal s svojo prihodnjo soprogo, tri leta mlajšo Š. K. iz Ratkovcev, kamor se je preselil in s katero se je 9. novembra 1985 na matičnem uradu v Prosenjakovcih tudi poročil. In sprva je vse bilo v najlepšem redu, tako življenjska sopotnica kot njeni domači so ga cenili in spoštovali, a pokazalo se je, da so ga zlasti domači (nevestin ded, mama in oče), ki so imeli veliko kmetijo, spoštovali zgolj zaradi tega, ker so dobili na kmetijo, kjer je bilo vedno veliko dela, dobrega in pridnega delavca. Toda o tem se je Feri lahko prepričal šele slabih enajst let pozneje, ko je, kot sam trdi in kot je v skrajnem primeru potrdilo tudi sodišče, prenašal praktično vsa možna ponižanja, in ko je pretrpel veliko tistega, kar se zdi marsikomu neverjetno. Ko se je leta 1996 dokončno odselil iz Ratkovcev, kjer je bil, kot trdi, hlapec in ne zet, in ko se je mar-ca 1997 tudi uradno ločil, je Feri dojel, da ob-staja tudi veliko lepša možnost za življenje, kot ga je bil sam deležen skoraj enajst let. Odločil se je, da bo na sodišču poiskal svojo pravico, kar po tistem, kar se je v minulih letih dogajalo na sodišču in tudi zunaj njega, ter na podlagi slišane in dokazane lahko brez pomislekov poistovetimo z iskanjem pravice literarnega »hlapca Jerneja«.

Nič jim ne bom »šenkal«

Tako je bilo sodišče vsaj deloma na strani Ferija Flisarja, drugi del pa menda še sledi na soboškem okrožnem sodišču, žal pa se s tem njegove travme še zdaleč niso končale. Tisti, ki jih je tožil za odškodnino in katerim je sodišče naložilo plačilo, mu namreč ne želijo oz. ne morejo izplačati terjatve. Toda Feri bo vztrajal in, kot nam je zatrdil, ne nameravati odnehati niti za ped. »Nič jim ne bom »šenkal« in prek sodišča bom skušal priti do svoje odškodnine. Na ta način bom imel vsaj majhno zadoščenje za vsa možna ponižanja, ki sem jih pri njih doživljal. Sprva je bilo sicer še vse normalno, saj so me sprejeli kot zeta za svojo starejšo hčerko. Tudi po poroki je bilo še vse v najlepšem redu. Tudi na prigovarjanje soproge sem se odločil delati na kmetiji, sama pa je delala v Pletilstvu Prosenjakovci. Na kmetiji je bilo ogromno dela, saj je bilo v hlevu okoli 25 glav goveje živine, približno 20 svinj in v vsakem turnusu še po 14.000 piščancev, ki smo jih re-dili za soboški Agromerkur. Ob tem smo pri-delovali pšenico, ječmen, peso, bilo je veliko travnikov in sploh je bilo treba delati na velikih površinah. Večino vseh del, ki smo jih opravljali predvsem ročno, sem postoril sam, in to med 5. uro zjutraj in 23. uro zvečer, ko sem običajno moral oprati posodo in pos-praviti po hiši,« nam je pripovedoval Feri Flisar svojo dokaj neverjetno življenjsko zgodbo.

Toda to je prava malenkost ob vsem tistem, kar je po lastnih trditvah preživljal v času, ko je bil »zet« v Ratkovcih. »Imeli so me za dobrega delavca in to me je veselilo ter spodbujalo k še boljšemu delu. Ni mi bilo

težko, ko sem se moral takoj, ko sem se najedel, oddaljiti od mize. Vsekakor pa ni bilo lepo to, da sem denimo domače kolone, pravzaprav pojedino po kolinah moral spremljati od strani. In tukaj so tudi drugi do-jeli, da sem pri omenjeni družini neke vrste hlapec. Moja nekdanja soproga ni hotela imeti niti otrok, vsaj tako je nenehno trdila,

da pa je res, da se je moral po desetih letih vdanega dela na kmetiji ženinih staršev odseliti in vrniti k svojim staršem. Kljub delu od zore do mraka pa je bil pri ženinih starših zelo zapostavljen, od žene pa vsa leta poniževan in zaničevan. Sodišče je na razpravi 21. 3. 1997 razvezi seveda ugodilo, tožnica Š. F. pa je morala tožencu Feriju

– Domače kolone je lahko samo opazoval s strani

– Meni, da je logično, da smrdiš, če si cele dneve med 15 tisoč piščanci
– Kot zeta so ga izkoristili in jim ničesar ne namerava »šenkati«

toda ko je nekako osem let po poroki spoz-nala nekega sodelavca, se je stanje spremenilo. Pogosto je takoj po polnoči od-hajala od doma pod pretvezo, da mora delat. Pogosto sem poklical v službo in seveda je ni bilo tam. Najhujše mi je bilo, ko mi je tašca spomladi leta 1996 spakirala vse moje stvari ter dejala, da naj grem iz sobe, ker jo mora prezračiti, da bosta hčerka in njen otrok (s sodelavcem) prišla v urejeno in čisto sobo, sam pa da preveč smrdim. Res je sicer, da sem po dvanajstih in več urah, prebitih v hlevu in pri piščancih, lahko smrdel, toda ob-stajala je tudi voda in problemov ni bilo. To je bil vrhunec vsega in bilo mi je jasno, da moram oditi. Kako mi je bilo v Ratkovcih, pa govori tudi podatek, da nikoli nisem dobil niti enega samega tolarja, da bi ga imel pri sebi. Če sem slučajno z ženo kam šel, kar je bilo zelo redko, je o vsem sama odločala. Nenehno sem moral delati na kmetiji, tako da niti k maši nisem smel hoditi, da o kakšnih ve-selicah ali drugih prireditvah niti ne govorim. Tudi starše v največ 5 km oddaljeni vasi sem lahko obiskal največ trikrat letno ...« nam je še pripovedoval Feri Flisar, ki se je takoj po odhodu iz Ratkovcev zaposlil pri samos-tojnem zidarskem mojstru Jožetu Horvatu iz Filovcev in kjer že nekaj let dojemata, da je živ-ljenje lahko tudi lepo. Ob tem veliko pomaga na kmetiji staršev, s katerimi živi v družinski hiši skupaj z mlajšim bratom Štefanom.

Bil sem poniževan in zaničevan

Zaradi vsega tega ga je še posebej pri-zadelo, ko ga je nekdanja žena med sodnim postopkom razveze obtožila, da je bil al-koholno zasvojen, ter da je to in različnost značaja obeh zakoncev privedlo do skr-hanosti odnosov in razveze. Sam je pred senatom okrožnega sodišča v Murski Soboti, ki ga je vodil okrožni sodnik svetnik Jožko Casar, zatrdil, da o njegovi kakršnikoli alkoholni zasvojenosti ne more biti govora,

Flisarju povrniti tudi pravne stroške z zamudnimi obrestmi.

Toda tukaj se »pravdanje« v zadevi Flisar ni končalo, kajti tudi Feri Flisar, katerega zastopa odvetnik Ivan Merčnik, je tožil dedka (ta je vmes že umrl) in starše svoje nekdanje soproge, katere zastopa odvetnik Franc Weindorfer, in sicer zaradi plačila 6.877.750,00 tolarjev, kot poplačilo čiste vrednosti njegovega dela v času njegovega dela na družinski kmetiji tožencev, ko je živel v zakonski zvezi z vnukinjo oz. hčerko tožencev. V svoji tožbi je Feri Flisar obširno opisal obseg svojega dela in uspehe kmetije tožencev v času njegovega dela. Po drugi strani so toženci v svojem odgovoru na tožbo prerekali vse njegove navedbe, Ferijev delovni prispevek v času njegovega dela in bivanja pri njih pa so zmanjšali le na njegovo golo preživetje. Trdili so, da Ferijeva nekdanja žena ni bila predvidena za prevzem kmetije in so samo iz usmiljenja obema dovolili živeti pri njih na kmetiji. Enako so trdili, da njegovo delo na kmetiji ni bilo potrebno, ker da je bila kmetija modernizirana, njemu pa so omo-gočili delo zgolj zaradi dejstva, da druge zaposlitve nikjer ni dobil. Tudi na sodišču je bilo kar nekaj zaničevanj in žalitev na račun Ferija Flisarja, v dobrih desetih letih nje-govega bivanja na kmetiji pa naj bi naredili na novo samo zunanji omet na garaži ter kupili sadilnik za krompir. Čeprav je Feri trdil povsem drugače, so toženci zatrdili, da na kokošji farmi sploh ni delal, ker da so bili tam strogi predpisi, katerih se Flisar ne bi mogel držati. Po trditvah tožencev naj bi Flisar na farmo vstopil samo dva- do trikrat letno, in to ob čiščenju farme.

Toda sodišče se s takšnimi trditvami ni strinjalo in je poiskalo številne dokazne predloge ter pregledalo predhodne sodne spise, povezane z omenjeno družino. In tako je bilo dokazano, da so imeli toženci veliko kmetijo, na kateri se ni moglo vse delati

strojno, temveč je bilo potrebnih več kmečkih delavcev. Sodišče je ocenilo, da je od vseh družinskih članov (poleg treh tožencev in nekdanje Ferijeve žene je živela na kmetiji še njena mlajša sestra) ravno Flisar lahko naredil največ. To so potrdile tudi številne zaslišane priče, izmed katerih so nekatere trdile, da je bil Feri »hlapec pri hiši«, ali pa »od noči do noči je garal«, »delal je kot črv«, »pri hiši ga niso obravnavali kot zeta, temveč so ga imeli bolj za delo na kmetiji«. Celo nekdanja žena je trdila, da je Ferijevo bivanje na kmetiji prispevalo k razširitvi in nap-redovanju kmetije ... »Iz vsega tega sodišče ugotavlja, da je tožnik v času svojega bivanja pri tožencih dejansko delal od noči do noči ne glede na petek in svetek in da je bil njegov delovni prispevek bistveno pomemben za takratno dobro in uspešno gospodarjenje in povečan razvoj kmetije tožencev, še bolj glede na to, ker so njega doletela vsa fizično najbolj naporna in tudi najbolj umazana in iz-postavljena dela v poljedelstvu in živinoreji,« je med drugim menilo sodišče. Pri izračunu vrednosti Ferijevega dela na kmetiji je izvedenec predvsem upošteval nesporno ugotovljeno dejstvo, da je on na kmetiji delal od 5. ure zjutraj do 22. ure zvečer, in to vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ker pa tudi v kmetijstvu prihaja do sezonske prekinitve del, je upošteval efektivno 8-urno delo. V času med 25. 8. 1984 in 24. 5. 1996 je bilo tako Ferijevo delo na kmetiji vredno 133.716,00 tolarjev mesečno, od česar je odpadlo za stroške njegovega vzdrževanja 92.030,00 tolarjev, preostalih 41.686,00 tolarjev pa je vrednost, ki jo je Feri ustvaril ter je ostala pri hiši tožencev. Takšen izračun izvedenca Jožeta Poredoša je okrožno sodišče na obravnavi 24. 12. 1999 v celoti upoštevalo in rzsodilo, da mora tožena stranka Flisarju plačati znesek 5.260.773,00 tolarjev z zamudnimi obrestmi od 24. 12. 1999 naprej.

Na takšno odločitev se je tožena stranka pritožila in senat Višjega sodišča v Mariboru je pod predsedovanjem sodnice Vite Valenti na obravnavi 13. 11. 2001 odločilo, da se pritožbi, delno ugodi. Tako je potrdilo, da mora tožena stranka izplačati Flisarju 2.498.760,00 tolarjev z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 24. 12. 1999.

Kdaj bom prejel denar?!

Ob tem je senat Višjega sodišča pripisal, da bo v ponovljenem postopku za odločitev o še odprtem delu tožbenega zahtevka treba odgovoriti na nakazana vprašanja. »Tožbe-nemu zahtevku po višjem plačilu bo mogoče ugoditi, če bo ugotovljen bistveno višji pomen tožnikovega dela za tožence, zlasti če bi sicer morali najeti nekoga, ki bi ga plačevali po ce-ni delovne sile. Toženci pa bodo v primeru ta-ke ugotovitve lahko še konkretnije navajali in dokazovali dodatne koristi, ki jih je bil tož-nik deležen v času skupnega življenja,« je med drugim svetovalo Višje sodišče. Toda ne gle-de na to, kaj se bo dogajalo v prihodnje, in ali bo prišlo do kakšnih dodatnih dejstev, je »prvi-del sodbe pravnomočen in zato bi moral Flisar že prejeti kar zajeten kupček denarja na račun odškodnine. Ob vsem slišanjem na sodišču in med pogovorom s Ferijem Flisar-jem pa nam ne ostane nič drugega, kot da se vprašamo, ali je dejansko vse to mogoče. Ob tem pa se tudi postavlja vprašanje, ali v našem pravosodju ne obstajajo inštanice, ki bi izvrševale vsaj pravnomočne sodbe

»Ja, leto je leto,« pravi naš ati. Nišče na sebi nema glij dosta gvanta, ka ga ja nej vrouče. Še najrajši bi šou na nudistično plažo, je pravo. »Zakoj pa te?« san pijto. Ka bi vido, kak de prihodnost Slovencef vō vijdla. Če do nas dale tak gūjlili, mo pomali si nagi. Leto je pa fajn tūj, ka ta naša gospoda, najčednejša pa najpregnejša, odide na počitnice. Nej na dopust, liki na počitnice, kak je mij deca mamō. Pa nan bar malo mera dajo. Ka nan nej trbej poslušati, ka dobroga so nan pa zriktali. F štero evroatlantsko povezavo do nas pa zeli. Najboukše, ka vse nainouk, ka se te nemo čejšali, f šteroj smo še nej. Nega dugo nazaj, je pravo ati, ka smo se kunouli Titoji. Zaj mo se pa te Buši. Si mo popejvali: »Druže Buše mi ti se kunemo i mnogo te volemo.« Po enon kraji je pa nej čudno, je pravo ati. Buš je znani po ton, ka nema stou točk, pa te nekak fajn coj paše k našin prejnjin.

„Ja, leto je leto“

Ja, v Ameriki majo nekše finančne škandale, ka so firme lagale, kelko so dobička mele, čiglij so za istino mele zgubo. Ja, malo naj k nan pridejo, tej norčasti Amerikanci. Pri nas je glij kontra. Naše ferme lažejo, ka majo zgūbo. Ka je te kak te zugrunt prepelajo, pa je te lejko direktori toga istoga propadloga podjetja fal kūjpijo. Te pa čūdež, ta ista ferma za pou leta zača super poslovati. Z istimi lidami, ka so že prle tan delali. Samo direktor je nej več samo direktor, liki tūj lastnik te ferme.

Pa nišče nikšega škandala ne najde f ton. Naš ati pravi, samo naj nas li zemejo f te njuš NATO, za pou leta de že privat. Ga eden slovenski direktor sprivatizejra. Čista komout ka de tou Rupel grato, kak druka za te NATO. Moren paziti, ka pijšen od toga, ka nemo še ge sovražni element ali napadalec Natoja. Te zaj Ruplovi pojge vō iščejo. Naš ati je gvūšno na toj anti Nato listi. Ka je pa gučo eto, da je malo slabši domou prišo, pa rajši nemo pijso, ka ga ger ne odpelajo Ruplovi

nede, pa ka de. Lekar ne vej, ka bi rad. Ali se njemi pa lače odzaja notri kelijo, ka de te, če nede. Zvoljeni. Za nouvoga Kūčana. Pa me je ati fčasī presvejto. Ja, Vanek, moj. Kak je pa lejko gvūšen, ka de zvoljeni, po sej tej saltaj, ka je dela.

Zatou se je pa zagvūšo, če nede predsednik države, de pa dale tou, ka je zaj. »Znankar ga je Arturof odhod med večne tak smel,« san pravo atiji.

F Slovenijo nas je prišo poglednot san gospod dalajlama s Tibeta. On je znani kak fejš čeden. Tak ka mi je nikak nej jasno, kak so ga lejko povabili. S ken si je li gučo od naši?

Se pa kmetijski minister But stouprocentno strinja z reformof evrop-skoga kmetijstva. Prle kak so nas notri zeli, se naši že pa s sen strinjajo. Znankar on že tūj ma kakšo ofčečo farmo naglednjeno, kak si jo je of Smrkolj, ka je pred njin bil minister napravo. Dobro se piše te But, je pravo ati. Slovenske kmete, kak se ž njimi dela v našoj Sloveniji, bi lejko po nouvon zvali Butalci.

agenti. Ati je še pravo, ka nede dugo, ka Rupla nazaj f partijo fčlanijo – za šefa UDBE.

Se je pa atiji zamero Drnovšek. Ka je že se letos povedo, pa te pa nači začo gučati. Ka de odstopo kak premje, pa ka de nouvoga nastavo, pa te pa ka

N. S. P. (nej san pozabo): Eroplana, ovoga drakšoga, so še nej oudali, toga falejšoga so pa še nej začali delati. Pa nikše avtoceste so nej še f Prekmurji oudprli pa je še 10 lejt nedo. Pa podvoza na Lendafskoj še tūj nega. Tou si znankar šparajo za volitve.

VANEK

NAJ NAJ skok v vodo

Pred vami so fotografije NAJ SKOKA v ...

Gospod s prijetnim trebuškom in polno malho poguma je Vlado Kamničar iz Puconec. Le pogledjte, s kakšne višine je skočil. Škoda le, da ne vidimo, kako je pristal ali, če se malce pošalimo, na kom je pristal ...

Nagrado v vrednosti 10.000,00 sit podarja

BISTRO
»M«

PROSLAVITE Z NAMI 8. OBLETNICO DELOVANJA

Potrdilo pokrovitelja nagrajenec prejme po pošti.

OKREPČEVALNICA
BISTRO "M"-MARIČ
Sebeborci 46/a

Tel.: 02/538-14-90

Drugi finalist je (oz. je poslal fotografijo) Andrej Berden iz Tropovec. Pod fotografijo so pripisali: »Da bi se ohladili, smo drug za drugim v morje skočili!«

Ampak na sliki gotovo NI g. Bojan – ali pa ne vidimo vsega. Iskreno čestitamo! Potrdilo pokrovitelja o nagradi v vrednosti 5.000,00 sit prejmete po pošti.

NAJ nohti Pomurja

Naslov pove, kaj zeli-mo od vas, dragi bralci. Imate dolge, kratke, pogrizenne, umetne ...

Fotografije pošljite na naslov: agencija VENERA, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobotā, s pripisom za naj nohte Pomurja. Fotografij ne vračamo, finalist pa čaka lepa nagrada.

Kdo pa so ti mladi fantje?

Na fotografiji iz leta 1953 so člani DES a, izvajalci in vodstvo, na proslavljanju ob koncu elektrifikacijskih del na Kapeli. Po spominu Janija Hajnala, ki se je kot 6-letni otrok udeležil dogodka, so na fotografiji desovci Kukanja, Hajnal, Sinic, Horvat, Žizek, Gregor, Kolmaniča Lojze in Pišta, Ouček, Zupe in Hradil. (Hajnal dopušča možnost, da

1926, ko so zgradili 35 kV daljnovod Ljutomer-Murska Sobota. Soboto sta takrat napajali dve transformatorski postaji. Kakšna je bila takrat potreba po elektriki? Naj povemo, da je dve tretjini takratne zmogljivosti potrošila Benkova tovarna mesnih izdelkov!

Kot vsaka novost, tudi elektrifikacija ni imela samo privrženecv. Med zapiski

Elektrifikacija Pomurja I

Konec del na Kapeli

je koga izpustil, za kar se seveda opravičuje. Navaja tudi samo priimke, ker se imen vseh ne more spomniti.) Na fotografiji so tudi domačini - člani elektrifikacijskega odbora - in vodstvo DES-a iz Maribora.

Slovesni del je bil pri transformatorski postaji, zabava pa na domačiji, pred katero je nastal posnetek. Kako pomembna je bila elektrifikacija kraja, se vidi po tem, da so bile povabljene na sklepno slovesnost in otvoritev cele družine sodelujočih z otroki vred. Med delavci Desa so bili tudi glasbeniki, ki so ob takšnih priložnostih in tudi tokrat poskrbeli za ples in zabavo.

Elektrificiranje pokrajine sega v leto

kronista Ivana Duha iz Melinc na najdemo podatek, da je dal že leta 1935 pobudo za elektriko v Melincih in Ižakovcih tamkajšnji upravljalec šole Pavel Silinovec, vendar je imel za uvedbo novosti premalo somišljenikov. Po vojni, leta 1947, ko so nekatere vasi v bližini že dobile elektriko, so ponovno izrazili željo, da bi imeli v vasi elektriko in so celo že sklenili pogodbo z DES-om, toda med vaščani je ponovno prišlo do nesoglasja. Nasprotniki so sestavili delegacijo, ki je šla na takratni okraj v Soboti, in uspela, da se je pogodba začasno razveljavila. Šele leta 1953 je bil ponovno sklican pripravljani odbor za elektrifikacijo, 26. novembra 1956 pa

je prvič zasvetilo. Deset let torej ...

Boris Kukanja se spominja, kako je kot dijak srednje tehniške šole leta 1959 opravljal na DES-u počitniško prakso. V Kramarovcih sta z monterjem montirala strešna stojala, na katera so pozneje elektriki priključili vode. Zaradi slabih prometnih zvez sta prebivala kar v Kramarovcih in sta šla domov šele ob koncu tedna. Dodeljena jima je bila hiša, kjer sta prenočevala in imela zajtrk. Vstala sta že zjutraj ob pol šestih in po zajtrku odšla na delo. Hodila sta od hiše do hiše. Hranila sta se kar tam, kjer sta trenutno delala. Pri enih sta imela malico, pri drugih kosilo in tako naprej. Lačna in žejna že nista

bila. Delala sta ves dan vse do večera.

Ko sta montirala na prvi strehi, so bili vaščani dokaj vznemirjeni. Ni bilo takega, od starih do mladih, od moških do žensk in otrok, ki si ne bi ogledal strehe in dela monterjev, ki sta montirala nekaj, kar jim bo spremenilo življenje.

Raščice pri Gančanih so bile v Prekmurju najdlje brez elektrike. Prvo žarnico so prižgali šele leta 1965.

Joseph Maria R.

Od 25. julija do 29. avgusta

HOROSKO PEN

Pripravlja: Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Počutili se boste, kot da vas je nekdo ujel - v neki zadevi materialno-finančne narave ne bo vse odvisno od vas in vaše volje. V petek sprostitev, ljubezen, igra. Sicer dokaj stabilno obdobje, ki pa je občutljivo za uvajanje novosti. Stisk roke bo veliko povedal. Energije dovolj ali celo nekoliko preveč, zato vas bo »vleklo«. Malo več rekreacije. S pogledom polepšan dan, ki se bo lahko potegnil v teden ali celo dlje. Prepričak brez posledic.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Vaše misli bodo poletele, vas pa pustile v neredu. Načrtujete lahko lepšo prihodnost, vendar morate zaenkrat ostati na trdnih tleh. Uživali boste v novostih. Čas je, da obnovite znanje, ki ste ga nekoč imeli. Razmere doma se bodo izboljšale. Tisto, o čemer ste sanjali, se bo morda uresničilo - vsekakor bo zahtevalo veliko truda. Naj se vam ne mudi preveč. Ugoden dan: torek. Modro-belo bo uspešno.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Oglasil se bo stari prijatelj ali znanec, kar vas bo razveselilo in vam dalo moč. Če čutite, da ste osamljeni, je zdaj čas, da se pridružite skupini, ki razmišlja enako kot vi ali jo zanimajo podobne stvari kot vas. Novo in nepoznano se vam približuje. Opravljivec se bojte in se jim raje izognite. Dobrih deset dni boste dobre volje, zdravi in veseli. Ugodno za potovanje, trgovanje, pravne zadeve. Bo tudi nekaj romantike.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Obužali boste spomine s stariji prijatelji. Ob tem se bo porodila ideja - morda proučevanje možnosti, ki je v preteklosti niste izkoristili. Ljubezen? Morda boste blizu, ko bo treba stopiti na novo pot. V službi trenutno stabilno, jeseni pa so mogoče spremembe. Zavedajte se, da imajo ljudje tudi druge opravke in obveznosti, torej niste na svetu samo vi. Poskrbite za družbo in sobota bo vaš srečni dan. Pogled izza sončnih očal

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Morda se vam bo ponudila priložnost za službo ali honorarno delo. Sicer pa ni čas za novosti. Vračanje v preteklost in uvajanje izkušenj bo obrodilo več sadov kot kaj novega ali celo neznanega. Energija raste, zato se lahko pripravljate na akcijo. Nekdo vam bo pomagal, v drugi polovici meseca majhne spremembe pri zdravju. V službi ne bo časa. Treba bo trdno poprijeti. Sicer lep in romantičen mesec.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Česte izčrpani in potrebujete svežino, ne čakajte, saj vas Sonce pričakuje. Sredi meseca pride v vaše znamenje. Ne gledajte na to, kje boste takrat, povečajte aktivnosti in stremiljenja podprite z akcijo. Uspeh ne bi smel izostati. Sicer stabilno obdobje, vendar z nekoliko manj energije kot prej. Obiščite prijatelja. Predvsem sredi govori o romantiki. Proti koncu meseca povečajte telesne napore, da ohranite moč, sicer boste poletje prespali.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Ni dvakrat reči, da vam v prvi polovici meseca zvezde ne bodo ravno naklonjene, toda tolažite se s spremembami in tudi obdobje sreče v ljubezni nezadržno prihaja. Previdnost pri »zaletavanju skozi zid«, sicer stresov še ne bo konec. Doma bo treba narediti nekaj pametnega. Zaenkrat se izogibajte kakšnim dogovorom, ki bi kaj obvezovali. Nekaj težav z denarjem, toda šlo bo, saj ste tega vajeni. Zeleno, potem pa hop.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Stvar se lahko zaplete in vam nakopljete težave, zato pazite na dokumente in zakone. Ravno tako se varujte ljudi, ki bi hoteli zaigrati na karto vaše zaupljivosti. Če izvzamemo možne težave s kostmi, zobmi in kolki (zlasti, če ste starejši), bo mesec dokaj umirjen in sprejemljiv. V medsebojnih odnosih živahno, včasih napeto. Morda vas bo kdo osvajal, vendar bo nespreten (romantika), zato mu pomagajte. Pazite se opravljenih jezikov.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Kljub dopustniškemu času bo živahno in tudi stresno. Nekaj nesporazumov s sodelavci, bližnjimi, nekaj težav z aparati in komuniciranjem. Dobra novica, da se bo v drugi polovici meseca obrnilo na bolje. Poskrbite, da vas ne bosta zapustila dobra volja in optimizem. Ko se boste jezili in ne boste vedeli, kam, pride nepredvidena pomoč osebe nasprotnega spola. S partnerjem lahko veliko naredita, posodobita, obnovita. Tam vztrajajte!

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Pravi pogled in pesimizem bo izginil. V tisti zadevi je še vse odprto. Ne poskušajte se predstavljati drugačnega, kot ste, ker lahko to samo škoduje. Z bližnjim je treba urediti komuniciranje, ker se zatika, čeprav vse skupaj ni vredno omembe. Na splošno je trenutna situacija dobra, toda razmere se lahko kaj hitro poslabšajo. Do sredine meseca ugodno za dogovarjanje. Osamljeni lahko najdete sorodno dušo.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Našli boste nekaj, kar ste že dolgo iskali. Gre za zadevo iz preteklosti, ki bo zdaj igrala glavno vlogo. Na srečo pozitivno. V službi se bo obračalo na bolje, vendar naj vas to ne zapelje v lagodje. Bodite še naprej previdni kot ris! Romantika v sredini tedna in veselje ob koncu. Nabralo se bo veliko pozitivne energije in bo treba razmisliti, kam jo usmeriti. Morda pa jo boste potrebovali za »brzdanje konjev«, saj se lahko nenadoma in noro zaljubite.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

V zadnjem času vam ni bilo ravno z rožicami poslano, zato lahko mirne duše čakate na boljše čase. V torek sprememba in odtlej boste dobivali več ljubezni. Manjše težave z živci lahko sami odpravite z več gibanja - razgibavajte hrbtenico - in manj »poglobljenega« razmišljanja. V drugi polovici meseca zna biti razburljivo. Izzive sprejmite umirjeno. Presenečeni boste, kako se bodo stvari razvijale vam v dobro.

Nekako je nanese, da sva postala avtorja članka Vladka Čahuk Vaupotič in Marjan Vaupotič »zbiratelj otkov«. Glede na to, da Marjan zbira vse mogoče (predvsem pa polže) in da sem jaz že v otroštvu spoznala skoraj vse jadranske otoke, to sploh ni čudno. Nenavadno pa je, da so se imena večine otkov, ki sva jih obiskala, začela na K. Prvi je bil Koh Samui, pri čemer pomeni »koh« v tajščini otok. Sledili so Kanarski otoki, Kuba, Kapri. In v prvem prispevku za Pen sem opisovala Kapverdske otoke. Tudi takrat, ko sva se po dolgih letih od osamosvojitve podala na Hrvaško, sva se odpeljala na Krk. Lansko poletje pa je prišel čas za spremembo. Črke, seveda. Izbrala sva S.

Coco de Mer je vrsta palme, katere plod skriva v sebi dvojni oreh v obliki ženske medenice. Seme doseže težo do 22 kg, cena izdolbenega oreha tega »morskega kokosa« pa stotine dolarjev. Že nekda so si orehe, ki jih je na oddaljene kopnine naplavilo morje, lastili vladarji.

Sadež, ki ga je prodajala »branjevka«, naj bi imel okus po čokoladi, a se nama je zdel po okusu takšen, kot je bil videti – fižol. Zanimivejša je bila oprava starejših gospa. Naj si jih srečal na tržnici, ko so kupovale sladki krompir in banane za kuho ali na poti v cerkev, vedno so bile urejene, v rožastih oblekah in s sončnikom na glavi.

Prebivalci Sejšelov so ohranili navado svojih nekdanjih gospodarjev – tako kot Angleži potrpežljivo stojijo v vrsti pred avtobusom. Kljub temu avtobus nikoli ne zamuja, v njem pa se prevažata pisana družina ljudi različnih ras, ver in starosti: od mamic z dojenčki, do študentov in mož z dolgimi spletenimi lasmi in volnenimi kapami, pod katere tudi v največji vročini zvijejo svoje »jamajške kitke«.

Zmote in

Kraljevi vrt se imenuje posestvo, ki ga je lastnik uredil po vzoru nasada, ki je bil na istem mestu v 18. stoletju. V njem spoznaš začimbe, kot so ingver, kurkuma, muškadni orešek, poper in rdeče cvetoče drevo, ki daje nageljnov žbice. Vanilja, ki je ravno cvetela, pa je vzpenjalka in za svojo rast potrebuje oporo.

Prvi naseljenci so pripeljali na osrednje otoke z zunanjih sejšelskih želve velikanke, ki so postale neke vrste domače živali. Najstarejša med njimi je »pripotovala« leta 1808, tehta 320 kg in ji je ime Esmeralda.

Eksotično cvetje močnih barv, ki ga pri nas ponavadi samo občudujemo v cvetličarnah, uspeva na Sejšelih povsod: na mestnih zelenicah, v gozdu in seveda v botaničnem vrtu v Victorii, ki je eden najstarejših na svetu. Rastline, ki jih doma gojimo v lončkih, pa so tukaj drevesa.

Sejšeli se ponašajo z množico plaž, na katerih je pesek bel, morje turkizno (razen nad koralnimi grebeni) in senca globoka. Potapljanje v morskem narodnem parku Porti Lounay spominja na akvarij.

Umetnina narave – otok La Dique

resnica o Sejšelih

Sejšeli so dragi

Kaže, da je carinikom v EU čedalje bolj dolgčas. Na letališčih, kjer te ponavadi nihče ne ogovori brez potrebe, in celo na carini v Gederovcih so hoteli tokrat do potankosti vedeti, kam potujeva. Vsi pa so prišli do istega zaključka: »Sejšeli ... ja, to pa mora biti drago!«

Kot pri večini otočij je najdražji letalski prevoz. Sejšeli ležijo dobesedno »sredi ničesar«. Približno teden dni potujejo mornarji iz Kenije ali Indije do glavnega otoka Sejšelov: Mahé. In če se samo spomnim najine vožnje s katamaranom na sosednje otoke, močno odsvetujem plovbo po Indijskem oceanu. Seveda so poleti otoki - razmetani so na 3 do 10° geografske širine pod ekvatorjem - izredno dragi. Tako si nisva mogla privoščiti ogleda Bird Islanda, kjer na zaščitenem območju gnezdi milijoni morskih ptic. Pravilo je sledeče: čim manjši in bolj oddaljen od Mahéja je otok, tem dražji je. Razkošni hoteli dosežejo cene okoli 2000 dolarjev na noč. Pohvale vredno pa je, da ne gre za kičasto opremljene betonske silose, temveč t. i. lože, ki se spajajo z naravo in niso višje od palm v okolici. Podobne so majhnim, s slamo kritim hišam domačinov.

Na Sejšelih večkrat slišiš, da ima ekskluzivnost svojo ceno. Seveda moraš prespati v hotelu, ker je zasebnih sob le peščica, kamping pa je prepovedano. In če bi se namenil oskrbovati v trgovinah, bi si s tem lahko zapolnil dan. Police največje trgovine so na pol prazne, nekoliko bolje je na tržnici, saj svežega sadja in rib na tropskih otokih ne primanjkuje. Lahko pa namesto najete jahte in služabnika, ki ti postreže s kosilom na plaži, otoke prekosariš. Peščene stezice so običajno edina pot na manjših otokih in volovske vprege edino prevozno sredstvo.

Mahé pa premore celo avtocesto. Prav tako kot letališče je zgrajena na zemlji, ki so jo pridobili z zasipavanjem plitvih lagun ob otoku. Največji otok namreč ni koralnega, temveč granitnega porekla. V hribovju, ki se naenkrat dvigne iz morja do skoraj 1000 metrov nadmorske višine, kopljejo material in gradijo umetne otočke ob mestu Victorii, s čimer bi radi nekoliko povečali površino najmanjšega glavnega mesta na svetu.

Sejšeli so preveč turistični

Seveda so turistični, saj prebivalci od tega živijo. Kakor večina nekdanjih kolonij, tako so tudi Sejšeli

Visoko granitno hribovje zaznamuje glavni otok Mahé. Zatrjevali so nama, da so se po tlakovani poti nekoč vozili celo s kolesi, toda najln štiriurni pohod pri 30 °C je bil precej naporen. Poplačan pa z eno najmanj dostopnih, a najlepših plaž na otoku.

prešli pot od revolucionarne do demokratične oblasti, ki si je zadala vstopiti v poslovni svet. Koliko gre tu za sumljive kupčije, lahko le ugibaš, res pa je, da živi na otočju veliko »poslovnežev« iz nekdanjih socialističnih držav, tudi Jugoslavije. Vsekakor je bila predsednikova poteza, s katero je dovolil polete na Sejše le šestim letalskim družbam (rednim linijam), pametna, saj je tako omejil število turistov na približno 100.000 letno. Nekoliko manj je državljanov Sejšelov, ki prebivajo na 115 otočkih. Na tistih najbolj oddaljenih še danes pobirajo kokos, iz njega s pomočjo vola, ki poganja mlin, iztiskajo olje ter pletejo palmove metle. Na Mahéju so, preden so prišli turisti, gojili veliko različnih začimb ter dišavnih in nekatere so se razširile prek celotnega otoka. Zelo lepi so mladi, rdeči listi cimetočca, iz katerih se pridobiva eterično olje, medtem ko se iz lubja drevesa dobi cimet.

Domačini so si zelo všeč v različnih uniformah in v glavnem mestu jih je veliko zaposlenih v bankah in uradih. Vrste so kljub temu povsod dolge. Podobnost z našimi mesti pa povsem odpove pri avtobusnem prometu. Tudi na najbolj oddaljen košček otoka se je mogoče pripeljati z avtobusom, ki je vedno točen po voznem redu in stane, ne glede na cilj, okoli 200 tolarjev. Ta način potovanja, ki sva si ga v kombinaciji s pešačenjem izbrala na Mahéju, se je izkazal za zelo ekskluzivnega. Čeprav je bilo na trenutke v razmajanem, drvečem avtobusu (in to po levi strani ceste) malce nevarno, so stiki z domačini in samotne plaže, do katerih naju je pripeljal, odtehtali strah pred prepadi in morskimi pečinami. Ob pogledu na vilinske čigre nad seboj sva pozabila tudi na Otok ptic.

Sredi tropskega gozda so ruševine misijona, zgrajenega za otroke, ki so jih Angleži rešili z ladij, ki so prevažale afriške sužnje. Skrivnostno deluje predvsem drevored s starimi drevesi, vlago, ki jo vidiš, in tišino, ki jo občasno preseka prelet elegantnih, belih ptic - tropikov.

Na Sejšelih poleti dežuje

Na srečo se nisva dala pregovoriti, da bi potovanje prenesla na zimski čas. Prepričanje o sušnem obdobju verjetno izvira od evropskih turistov, ki se hodijo pozimi gret v Karibik. Na Sejšelih dežuje ves čas, najmanj (7 dni) meseca avgusta. Iz hribovja se nekajkrat na dan privalijo težki oblaki in že je tu pravi tropski naliv. Občutek imaš, da ga ne bo nikoli konec, a se v nekaj minutah spet pokaže žgoče sonce, če se je sploh skrilo. Ko ležiš pod ogromnim fikusom, dežja ne občutiš, lahko pa nosiš s sabo dežnik, ki je obvezna oprema hotelskih sob. Previdnost je potrebna le pri izbiri plaž: nekatere so primerne za kopanje v poletnem, druge v zimskem času. No, obstajajo še tretje, ki so vedno smrtno nevarne. Zato ne preseneča, da se turizem razvija predvsem v relativno mirnem zalivu Beau Vallon na severu Mahéja. Velik hotel na drugi strani otoka, kjer je bil nekajkrat izbor za miss sveta, gosti le nekaj novopečenih ruskih bogatašev.

V hribovih je v bujnem gozdu zaradi tropskega podnebja vedno vlažno in ne prevroče. Zdi se, kot da se bo vsak trenutek iz megle prikazala kakšna gorila. Pri tem pa imajo na Sejšelih le enega endemičnega sesalca. To je leteča lisica, netopir s premerom kril do enega metra in rdeče rjavim, poraščenim, prav prikupnim telescem. Mogoče ga je videti tudi podnevi, ko se prehranjuje s sadeži in v skupinah visi z dreves. Domačini jih včasih zaprejo v kletko namesto ptic. Drugi sesalci so prispeli s pomorščaki - prvi so naselili otočje pred nekaj več kot 200 leti.

Revnejše mestne hiše iz kolonialnih časov se močno razlikujejo od belih vil na plantažah; večji del je zgrajen iz pločevine. Vendar pa se posebnih vremenskih nevšečnosti ni bati. Sodobne hiše običajno sploh nimajo oken, temveč le nekakšne steklene premične žaluzije, skozi katere lahko zapiha osvežujoč veter.

Ugodno dejstvo, da ni na Sejšelih niti ene strupene živali, naju je spodbudilo, da sva se odpravila po planinskih poteh, ki so dobro označene in presenetljivo nadrobno opisane v vodnikih, ki se jih dobi v turističnem informacijskem centru. Vsako drevo kruhovca v bližini hiš ali neznana vegetacija v divjini in vsak lep razgled s skalovja na kristalno čisto vodo so navedeni v knjižici. Res da je Mahé velik le 27 x 8 km, ampak ali ne bi mogli česa podobnega izdati tudi pri nas?

Pravzaprav so Sejšeli velik naravni rezervat. Ob obalah se raztezajo morski parki, kjer je prepovedano odnašanje školjk, polžev in koral. Nekatere otoke je mogoče obiskati le z vodnikom ali lastnikom (ja, nekaj jih je tudi zasebnih) otoka. Na določenih otokih ali delih otokov velja tudi popolna prepoved kajenja. Primer je Vallée de Mai, od Unesca zaščiten dolina, kjer domuje palma z največjim semenom na svetu: Coco de Mer. Dvodomna drevesa zrastejo do 30 m visoko, pa tudi propadla, suha debla pustijo pri miru, tako je v gozdu ves čas temačno. En sam cigaretni ogorek bi pomenil propad celega narodnega parka.

Običaji in hrana na Sejšelih so čudni

Tako vsaj mislijo nekateri, ki so bili tam. Če to pomeni nenavadno, zanimivo, dobro, se strinjam. Kako tudi ne bi bilo, ko izhajajo prebivalci Sejšelov iz Evrope, Afrike in Azije. Preden so naseljene otoke zavzeli Francozi, so rabili za skrivališče razvpitim piratom v Indijskem oceanu in marsikdo je še dandanes prepričan, da bo naletel na zaklad. Francoska kolonija je kmalu prešla v britanske roke, toda afriški sužnji so ohranili katoliško vero in kreolski jezik. Kreolščina, ki se šele zadnja leta trudi postati uradni jezik, je tu takšna, kot sem si jo vedno predstavljala: popačena francoščina, ki se piše tako, kot se izgovarja. Poleg belcev in črncev je med domačini veliko Indijcev, Kitajcev in seveda mešancev. V Victorii, ki je pravo multikulturno središče, najdeš cerkve vseh večjih verstev sveta.

Za prebivalce, ki so radoživi in ne preveč moralistični, pa je obisk cerkve predvsem družabni dogodek. Sejšenci najdejo vedno priložnosti za praznovanje, škoda le, da je zabava čedalje bolj podvržena zahodnim vplivom. Tradicionalne afriške plesne, ki so jih nekoč kot sužnji plesali ob zvoku bobnov in ob kresu na obali, lahko danes doživiš le kot predstavo za turiste, pa še to poredko.

Je pa zato hrana še vedno zelo originalna mešanica okusov treh celin. Ribji »curry« s kokosom je odličen, prav tako papajin. Še najboljši je v gostilni na pesku, tik ob morju. Ko popiješ še sveže pripravljene ledeni čaj (plantaže čajevca so v hribovju), aromatiziran s pravo vaniljo ali citronelo, se počutiš kot v reklami za raffaello. In v resnici je bila posneta na najlepši plaži, kar sem jih kdaj videla - na otoku La Dique.

Slovenska popevka se je kot žanr rodila že po 2. svetovni vojni, ko so dodajali prvi skladatelji zabavne glasbe, ki je vse bolj prodirala z zahoda, domačim in udarnim vizam modernejše ritme in nove oblike. Občinstvo se je navduševalo nad romantičnimi in melodičnimi popevkami, kar je bilo nekako v skladu z evropskim okusom.

San Remo in nam bližja Opatija sta zbužala željo, da bi se v tovrstnem dogajanju preizkusili tudi sami. Leta 1962 smo dobili tako Slovenci svoj festival zabavne glasbe, Slovensko popevko na Bledu.

Slovenska popevka stara 40 let

Večno zelena Beti Jurkovič, ki je zapela leta 1963 najboljšo slovensko popevko vseh časov, Poletno noč.

Dve zmagovalki. Prvo, Nušo Derendo, ki je zapela skladbo Matjaža in Urše Vlašič, Pesek v oči, je izbralo občinstvo, druga, Jadranka Juras, pa je zapela najboljšo skladbo po oceni strokovne žirije. Skladbo Tisoč sta napisala Rok Golob in Štefan Miljevič.

Za najboljšega interpretata na Slovenski popevki je strokovna žirija izbrala Tulia Furlaniča. Rdeča barva, v kateri se tudi sam najbolje počuti, mu je tokrat prinesla srečo.

Najboljša debitantka po oceni strokovne žirije, Nina Kompare, je občinstvo navdušila ne samo s klasično šolanim čistim glasom, ampak tudi s kreasijo obleke, ki jo je nosila.

Vse od leta 1962 do začetka osemdesetih let smo peli popevke, ki so do danes za večno ozelenele. Na Slovenski popevki so se uveljavljali naši najboljši pevci zabavne glasbe. Malo je tistih, ki se ne spomnijo legendarne Poletne noči iz leta 1963 avtorjev Mojmirja Sepeta in Elze Budau, ki jo je najprej zapela Beti Jurkovič, kasneje pa Marjana Deržaj. Poleg njih so v spominu ostali še mnogi: Jelka Cvetežar, Majda Sepe, Stane Mancini, Rafko Irgolič, Elda Viler, Irena Kohont, Alenka Pinterič, Edvin Fliser, Oto Pestner ali Janko Ropret. To so le nekatera od imen, ki so pustila v slovenski zabavni glasbi neizbrisen pečat.

V osemdesetih letih je Slovensko popevko zamenjala Pop delavnica in minilo je poldrugo desetletje, da smo spet dobili Slovensko popevko. Letošnja je bila že peta po vrsti, drugo leto pa je nosila ime, ki ga je dobila leta 1962 Slovenska popevka in drugo leto je potekalo tekmovanje slovenskih popevk ob zvokih revijskega orkestra. Ob tem se je spremenila tudi glasbena podoba Slovenske popevke, ki je šla v korak s časom.

Veteran Tomaž Domicelj v vlogi Mozarta je dobil nagrado za najboljšo besedilo za skladbo Zakaž ne maram Mozarta, Milko Lazar pa je po oceni strokovne žirije zanjo napisal najboljšo priredbo.

Naša Regina, ki je na festivalu zapela skladbo svojega moža Aleksandra Kogoja, Moja zemlja, je sicer ostala brez nagrade, čeprav je pela odlično. Mnoge pa je navdušila z modro obleko, ki ji jo je šivilja sešila po njeni zamisli.

Ptujski festival domače glasbe je nekoliko mlajši, šteje jih 33

Festival je najstarejša in najuglednejša prireditev te vrste v Sloveniji. V teh letih je nastopilo na festivalu več kot tristo ansamblov iz Slovenije in tujine, ki so se potegovali za nagrade, medijsko pozornost, popularnost pri poslušalcih in gledalcih ter seveda za prestižna priznanja Zlati Orfej.

Izdali so več festivalskih plošč in kaset ter pripravili veliko radijskih in televizijskih oddaj. Nagrajene

skladbe festivala pa so že desetletja zimzelene uspešnice. Ptuj je postal tako sinonim za kakovostno slovensko narodnozabavno glasbo.

Letos je nastopilo na festivalu 12 ansamblov, med njimi tudi dva iz Ljutomere: ansambel Špik in ansambel Štrk. Nagrado strokovne žirije za najboljšo besedilo je prejel naš Zamurjenec Marko Kočar. Napisal ga je za valček Babičin vrt, ki so ga predstavili Špiki. Občinstvo je izbralo za najboljšo melodijo valček V mojih mislih si vedno ti, ki sta ga napisala Brane Klavžar in Jože Galič, zapeli in zaigrali pa Modrijani. Ti so prejeli tudi nagrado strokovne komisije za najboljšo vokalno izvedbo - Korenovo plaketo. Strokovna žirija je izbrala za najboljšo melodijo valček Po domače, avtorjev Jožeta Burnika in Franca Ankersta v izvedbi ansamblu Pogum.

Najvišjo nagrado strokovne žirije - zlatega orfeja za najboljši ansambel pa si je prislužil na letošnjem Ptujskem festivalu ansambel Vitezi Celjski (na fotografiji).

Simona Špindler

FOTO Dotto

Kdo so na šoli največje »face«? So to morda tisti, ki se najbolje učijo in imajo same petice? Tisti, ki znajo odgovoriti na vsako profesorjevo vprašanje? Ah, kje pa, to so »piflarji«. Ali pa so to tisti, ki znajo »ful žurati«? Šola jim je na zadnjem, morda predzadnjem mestu njihovih hobijev. Res pa je, da so šolo od znotraj že videli in da bi se tudi kakšna šolska knjiga lahko našla na dnu njihove torbe. Ti so morda za koga prave »face«, ker veliko doživijo, ampak kaj bodo čez deset let? Bodo takrat tudi še velike »face«? Prepričana sem, da je prava »faca« tisti, ki mu gre v šoli dobro in ki se zna tudi zabavati, »žurati« in početi vse, kar radi počnejo mladi. V življenju moraš vedno voziti tako, da boš obvladal oboje, kajti vedno obstaja čas učenja in čas »žurov«. Oboje je izredno pomembno za osebni razvoj vsakega mladega človeka, pretiravanje pa ima lahko negativne posledice. Tisti, ki to zelo dobro obvladajo, pa so prav gotovo tudi Aleksander Kisilak, Katja Režonja, Urban Murmayer in Lidija Dravec iz Gimnazije Murska Sobota ter Teo Pucko in Katja Perkič iz Gimnazije Franca Miklošiča iz Ljutomera, ki so maturo opravili s pohvalo, v našem pogovoru pa so bili sproščeni, zabavni in duhoviti. Vsem smo postavili ista vprašanja.

Kakšne »face« so zlati maturantje?

Iz vsakega trenutka moraš potegniti najboljše

1. Študij?
2. Najljubši predmeti?
3. Kaj pa »špricanje«?
4. Najpametnejše, kar si se naučil v srednji šoli?
5. Če vstaneš na levo nogo?
6. Moto ali misel, ki te spremlja?
7. Kje in kako boš preživel počitnice?
8. Se boste po končanem študiju vrnili domov?

Teo Pucko

1. Pedagoška fakulteta v Mariboru, smer angleščina in nemščina.
2. Nemščina in angleščina.
3. Redko sem »šprical«.
4. V okviru šole smo potovali tudi v tujino, poleg tega da je bilo zelo zabavno, smo se naučili komunicirati z ljudmi iz drugih držav in z njimi sodelovati. Pomembno pa je bilo tudi to, da smo se naučili veliko izrekov in naukov, kot na primer: Naučimo se učiti.

5. Poskušam speljati dan do konca in iz njega potegniti najboljše.
6. Živi za trenutek.
7. Počitnice bom preživel doma, nekaj s prijatelji, morda bom šel na morje. Še ne vem.
8. Upam, da se bom lahko vrnil v rodne kraje, če ne bo zaposlitve, pa bom moral razmišljati tudi o drugih možnostih.

Katja Perkič

1. Stomatologija.
2. Po eni strani so mi bili super jeziki, po drugi pa naravoslovni predmeti, kemija in matematika.
3. Ne kaj dosti.
4. Dobro je bilo, da so nam na naši šoli omogočili, da smo lahko šli v tujino. To pomeni, da smo postali samostojnejši, da smo se naučili komunicirati, tudi s tujci. V času šolanja pa smo postali tudi odrasli.

5. Ko mi gre kaj narobe, grem najraje spat, in ko se zbudim, so stvari že veliko boljše.
6. Človek naj se ne obremenjuje s slabimi stvarmi, ampak se bolj posveti dobrim.
7. Najprej bom šla na morje s prijateljicami, potem s sorodniki, vmes pa se bom kopala na kopališču in počela še kaj.
8. Glede na to, da imam rada nove izzive, menim, da ne bom prišla domov. Če ne bo druge možnosti, se bom seveda vrnila.

Urban Murmayer

1. Ekonomija.
2. Zgodovina, fizika in geografija, pri geografiji je bil dober profesor, saj nas je veliko naučil in dobro pripravil.
3. Mi smo, vendar ne redno.
4. Dobil smo osnovno znanje na vseh področjih, pomembno je, da dobro znaš tuje jezike, naučili smo se dobro »švinglati«.
5. Če mi kaj ne gre, rad pravim, kakor bo pa bo, nekako bo že šlo.

6. Posebnega načela nimam, za šolo pa je ponavadi držalo načelo: Nekako bo že šlo, če ne bo šlo, pa porinemo.
7. Do septembra bom verjetno doma, potem pa bom šel na morje. Po zaslugi naše šole pa tudi na Dansko.
8. Zaenkrat mi je cilj uspešno dokončati študij, sele potem se bom posvetil temu vprašanju.

A. Nana Rituper Rodež

Jure Zauneker

Zlati maturantje bi se ob tej priložnosti radi zahvalili svojim razrednikom prof. Suzani Ramsak, prof. Sasi Vrbanjak, prof. Danici Muhič, prof. Dobrili Kur in prof. mag. Jasni Cer Titan ter vsem drugim profesorjem, ki so jih dobro naučili snov svojega predmeta in jih naučili še veliko več o življenju.

Katja Režonja

1. Medicina.
2. Najboljše smo se imeli pri geografiji, rada pa sem imela tudi fiziko. Pri predmetih je bilo tako, kot smo si naredili.
3. Včasih, ko je bilo kaj bolj zanimivo.
4. Veliko smo odnesli od jezikov, saj jih potrebuješ vsak dan, dobili smo neko splošno znanje in smo sedaj sposobni, da se lahko pogovarjamo s komer koli in o čemer koli. Z vsemi lahko veliko lažje vzpostavimo dialog.

5. Vedno sem nasmejana in rada govorim, tako da delam vedno z veliko voljo do življenja.
6. Poskušam se vsak dan, čeprav vedno ne gre, držati načela Carpe diem, torej izkoristiti vsak trenutek.
7. Naslednji teden se odpravljam v Berlin na mednarodni tabor, morje in druge dejavnosti pa bodo še počakale.
8. Upam, da mi bodo možnosti zaposlitve dovoljevala, da se bom vrnila domov. Kajti tu sem doma in tu je moje srce. Nikoli pa ne veš, kaj bo prineslo življenje.

Aleksander Kisilak

1. Medicina.
2. Najraje sem imel telovadbo (sme), angleščino, ker nas je imela razredničarka in smo imeli veliko prostega časa, in matematiko, ker smo imeli dobro profesorico.
3. Spomnim se, da smo nekoč vsi manjkali pri predmetu fizike. Vendar smo jo slabo odnesli, ker smo potem teste iz fizike pisali pri naslednji uri, pri zgodovini.
4. Ne zameri se nikomur, kdor je nad tabo.

5. Rad pravim, da se ni dobro sekirati za jutrišnji dan, saj ima vsak dan posebej svoje skrbi. Zato se ne sekiram, kar bo, pa bo.
6. Išcite boga, vse drugo vam bo navrženo.
7. Z očetom bova odšla v Nemčijo, potem bom nekaj dni doma, za tem grem za nekaj dni na morje, udeležil pa se bom tudi mladinskega kampa v Orahovici na Hrvaškem.
8. Predvidevam, da se bom do takrat že poročil in potem bo imela tudi moja žena kaj povedati. Nameravam biti doma, če ne, pa vsaj v bližini.

Lidija Dravec

1. Politologijo na Fakulteti za družbene vede.
2. Najljubši predmet: skoraj matematika, a tudi sociologija.
3. Redko, ampak tudi to je potrebno, saj spada k srednji šoli.
4. Mislim, da ni toliko pomembna sama snov, ampak spoznanje, da se moraš v življenju velikokrat zanesti sam nase. Ne smeš se vedno ozirati na mnenje drugih pa tudi pustiti ne smeš kar tako, da drugi vplivajo nate.

5. Nisem ravno optimistka, ampak, ko ti stvari ne gredo, je najbolje, da si obkrožen z najboljšimi prijatelji in dobrimi ljudmi, ki ti pomagajo, svetujejo ali pa so samo ob tebi.
6. Delam po načelu, da ne delaj drugim tega, kar ne želiš, da bi drugi storili tebi. Rada sem obkrožena s prijatelji in jih spoštujem in rada sem, če oni tudi mene.
7. Nisem še razmišljala, kako bom preživela počitnice. Vse bo prišlo bolj spontano.
8. O tem, kaj bo po študiju, še ne premišlujem. Trenutno sem vesela, da sem prišla na zeleno fakulteto, upam le, da bom študij uspešno končala, potem pa bomo videli.

Vaša čustva

Sama sem

*Midva sva preteklost.
Zdaj, ko zrem sama v prihodnost,
me ne zaslužnji več spominov tok.
Zdaj imam močno oporo v tebi,
oporo v težkih trenutkih
in izvir nove sreče,
ki ne skali je več papir
in življenja temina.
Je kot nova rastlina,
ki veseli se novega dne.
Lepota, milina
tvojih oči in najinih noči.*

Klavdija Sapač

Sijaj

*Ko pogledam v nebo,
vidim sijaj tvojih oči,
ko pogledam luno,
vidim tvoj nasmeh.
Ko pogledam zvezde,
čutim tvoj dotik ...
Zakaj te ni tu?
Zakaj si odšel?
Meni pa zapustil hladne dni.*

Petra

Greh bi bil

*Greh bi bil,
če ne bi ljubila te,
ker ti odprl si moje oči,
zdaj srce po tebi hrepeni,
tebe želi ob sebi si.
Da bi kuštral moje kodrčke,
da bi poljubil moje ustnice.
Greh bi bil,
če ne bi ljubila te,
saj še Bog bi razjokal se,
ker tebe namenil meni je
in mene samo tebi le.
Skupaj sva eno telo in srce,
ki zaljubljeno in srečno je.*

Sonja Š.

Naj bo tako kot lani

Še dva dni je do mojega odhoda na morje. Vse imam že pripravljeno, le nekaj najnujnejših reči moram še vreči v nahrbtnik. Ampak bom že. Bolj kot vse to pa me bega misel, ali boš tudi ti tam. Kot lani. To so bile moje najlepše počitnice v življenju. Bila sva samo ti in jaz, obkrožena s številnimi prijatelji. Ista družba gre kot lani, ampak jaz si nisem upala vprašati, ali greš tudi ti.

Naj to ostane za presenečenje. Mučim se in premišlujem. Po eni strani si neskončno želim, da bi bil tam, po drugi me je strah. Bojim se, da ne bo več tako, kot je bilo, ko sva se lani razšla.

Sprašujem se, kaj če boš tam, pa se ne boš čisto nič zmenil zame. Ali še huje, da se tam pojaviš s svojo novo punco. Potem me bo kap. Mislim, da bom ostala brez besed, in dvomim, da se mi bo do konca počitnic razvezal jezik.

Pa naj bo, kar bo. Veselim se počitnic, veselim se morja, druženja s prijatelji.

Veselim se in po tistem upam, da boš ti spet tam, da se usedeš k meni, da me nežno in skrivaj primeš za roko in mi zašepetaš: »Rad te imam.«

Monika

Vse mlade vabimo, da nam pišete, o čem si želite brati, postavljajte nam vprašanja, pišite nam o vsem, kar vam pride na misel, lahko komu posvetite pesem ali pa nam sporočite, če ste se zaljubili.

Naš naslov je: Na sceni, Vestnik, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po elektronski pošti: Nasceni@hotmail.com.

Stran uredila: A. Nana Rituper Rodež

Otroštvo v senci

Srečna deklica? Lourdes sama v ogromni luksuzni limuzini. Okrog nje fotografi in varnostniki in na sploh za njo sami tuji ljudje.

Posledice odraščanja v senci slavne matere bo Lourdes, petletna hčerka Madone, čutila še leta. Na to je opozorila otroška psihologinja Annette Kramp, ki pravi, da je največja napaka preza-poslenih staršev v tem, da hočejo svojo odsotnost nadomestiti z denarjem. Majhna Lourdes ima vse, kar si zaželi: za drage obleke, kreirane samo za njo, na primer, plača mati na leto 60.000 evrov. Trenutno je za Lourdes najljubša zabava šminkanje s šminko, ki ima čokoladni okus. Stanuje lahko, kjer si zaželi: v Londonu, Los Angelesu ali 14-sobnem apartmaju v New Yorku. Povsod ji bo takoj na voljo varuška z visoko izobrazbo. Lourdes ima skoraj vse, le mater ima bolj poredko.

Pobesnela!?

Bogve, kaj se je dogajalo v londonskem butiku Voyage in kako se je dejansko takrat vse skupaj končalo. Rezultat je naslednji: Naomi Campbell je dobila prepoved nakupovanja v butiku, za katerega velja, da ne mine dan, ko se v njem ne bi obrnila kakšna svetovno znana osebnost. In kaj naj bi bil vzrok za prepoved: napad besnosti! Natančno tako je bilo navedeno v dokumentu, ki ga je prejela Naomi. Kaj se

je zgodilo tisti dan v butiku, vedo samo prodajalci in Naomi. Zadeva je prišla na dan te dni, ko so Naomi po šestih mesecih obvestili, da je prepoved odpravljena.

Poraz seksa in nasilja

Vse, kar se danes dogaja v Ameriki, se bo jutri tudi pri nas. Če ta pregovor drži, potem bo tudi na naših ekranih kmalu manj seksa in nasilja. Poročilo tamkajšnjega Centra za medije namreč govori, da se je količina seksa in erotičnih prizorov na televiziji zmanjšala za 29 odstotkov. Ravno tako je zmanjšano število scen surovega nasilja (17 %). Raziskovalci programov so tudi ugotovili, da odraščajoči otroci v Ameriki trenutno najraje gledajo nanižanke, kot je na primer Sheena. Sheena je dolgolasa Tarzanka, oblečena samo v krpice leopardove kože, ki brani džunglo in prebivalce pred različnimi negativnimi tipi in kriminalci. Sheeno igra prsata Gena Lee Nolin, ki smo jo videli že v Obalni straži.

Črni oblaki nad princeso

Princesa, obkrožena z oboroženima varnostnikoma.

V bližini monaške princese Stephanie se nekaj dogaja. Že nekaj dni je pod policijskim varstvom. Ali gre nakupovat, ali gre v šolo po otroke, vedno jo spremlja oboroženi varnostnik. Tudi stanovanje je zastraženo, terasa pa obdana z zaščitnimi stenami. Pred kom je princeso strah, kdo ji grozi s smrtjo?

Kar nekaj telefonskih pozivov in groženj s smrtjo je bilo v teh dneh. V tem času je v Franciji izšla knjiga z naslovom Sodnik v Monacu, ki jo je dejansko napisal sodnik, ki je v Monacu tudi deloval (ukvarjal se je predvsem z raziskovanjem pranja denarja). V tem času so Stephanie večkrat videli skupaj z nekdanjim možem Danielom. V glavnem se stvari zapletajo, pravijo pa, da se bo s koncem poletja marsikaj razkrilo.

Dobrodelnež

Harrisonu Fordu se je z začetkom leta marsikaj spremenilo. Po hudi bolezni, ko je kazalo, da bo zanj usodna, je ozdravel, z ozdravitvijo pa je precej spremenil pogled na svet. Na veliko nastopa kot dobrotnik in borec za pravice. Med drugim je pomagal tabornikom, sodeloval pri razkrinkavanju velikih onesnaževalcev okolja ali organiziral pomoč newyorškim brezdomcem. Nedolgo od tega se je pridružil demonstrantom, ki so demonstrirali pod parolo Delaj za hrano! Dobro, dobro, čeprav je sam vedno delal za milijone.

Ime ji je Nicole, njena družina Van Croft pa je v Ameriki znana po izdelavi kozmetičnih preparatov iz zdravilnih rastlin. Punca je fotomodel, ravnokar pa je posnela tudi CD. Pravi, da je že takrat, ko je kot deklica še pela v cerkvenem zboru, sanjala, da bo nekoč velika pop zvezda. Ljubezen? Pravi, da je trenutno sama in da išče takšnega moškega, ki ima vse pod nadzorom.

Nagradna križanka

		AVTOR: ŠTEFAN HAJDINJAK	RIMSKI UČENJAK, AVTOR NARAVOSLOVJA	ČLOVEK, KI SKRBI ZA RED	GRŠKA BOGINJA NESREČE	RUDAR	ROD OSTRUŽNJAKOV	MIRNO SOŽITJE Z NARAVO	SLOVENSKI SKLADATELJ (MARJANI)	REKA V JUŽNEM EPIRU	GRŠKA OBREDNA PESEM	TOMAŽ DOMICELJ	JUNAK VANDOTOVE POVESTI	NEKDANJI SODNI PISAR			
ŽENSKA NA PRAKSI														KATJA TRATNIK			
DOHODEK ENEGA LETA														TEMNOSIVA KRAVA			
NAVDUŠENJE ZA IDEALE														D			
NATRIJ														SLOVENSKI ARHITEKT (MARKO)			
TISOČNA METRA														URNA			
														P			
														AMEBNO GIBALO			
														REKA NA SV. RUSIJE			
														POKRAJINA V VIETNAMU VEDA O IZOBRAZ. ODBRAH			
														RUDOLF MAISTER			
														EDEN OD ČUTOV			
														POJEDINA, GOSTIJA			
														NOGOMETNA EKIPA			
														ITALJANSKI KEMIK, NOBELOVEC (GIULIO)			
VESTNIK	PREDE SAMO-STALNIKA	TRIMOTORNO LETALO	PAPEŽEV RADKO POLIČ													EKEN CENTER V KOLORADU (JAVNY)	
EKSTREMNI PLAYALEC (MARTIN)													UKRAJINSKA ATLETIČNA KRAVEČ				
OKRAJŠAVA													ITALJANSKA TELEVIZIJA				
HINAVKA													DRŽAJ, DRŽALO				
OLIVER MLAKAR													PODZEMNA JAMA				
ORGAN VOHA													ŠČETKA				
VESTNIK	LONDONSKA GALERIJA	JAPONSKI AVTO	NEKD. RUSKI POTOVALNI VOJ. KOŠARNIK ALIBEGOVIC													ITALJANSKA IGRALKA NERANDA MODEL AVTA FIAT	
STARO-GRŠKA BOJNA LADJA													DEL KORUZE KI VSEBUJE ZARNJE				
KRAJ PRI SEVNICI													LANSKINI MOST ZA RAKETE PRETRESLJIV DOGODEK				
FILATELIST													RUSKA POČITNIŠKA MIESICA MENIČNO JARJESTVO				
VLADARSKA ROOBINA													OBETA BOMBAŽNA TKANINA ELDA VILER				
LJUDSTVO V ZAHODNI AFRICI													MODEL AVTA MOSKVIČ				
													DVAJ MAČKA				
													VRSTA VRBE				
													OSKAR KOGOLJ				
													VZDEVEK MICHAELA JORDANA (VAN KRISTAN)				
													GORA NAČ SEVNICI				
													SESTAVINA BENCINA				

REŠITEV KRIŽANKE - 11. JULIJ 2002: MARTINA ČUFAR - ALEKSANDRIJA - TAO - KOK - ESAD - UNSER - ETT - TE - BRITNEY - REDOL - SLA - AKNA - ARILJE - AGAPE - ETIOLOGIJA - MOKAR - KOLEDAR - SERATO - LIVADA - ANDA - NONET - AKINDIN - NOE - NJORKA - ER - KLAS - ANETO - TA - SARKOM - RON - PN - MONET - SHAKIRA - TOREK - ČITA - IMUNOST - BI - ARAKAN - SES - ITINERARIJ - ŽG - TR - ODA RADOŠTI - BER - KARNIČAR - DIOSKURA - ADRESANT - ARN - SRAM

Ižrebanci Vestnikove nagradne križanke

1. NAGRADA V VREDNOSTI 10.000 SIT: JOŽEF Toplak, Dobrovnik 272, 9232 Dobrovnik
  2. NAGRADA KNJIGA BOUG ŽEGNJAJ: DAMIJAN Kovač, Lendavska ulica 13, 9000 Murska Sobota
  3. 7. PRAKTIČNE NAGRADE: MOJCA Rus, Polje, C. VIII/2, 1260 Ljubljana; LUDVIK Kovač, Lemerje 80, 9201 Puconci; IRENA Varl, Kamna gorica 12 a, 4246 Kamna Gorica; MILENA Borko, Slamnjak 34 b, 9240 Ljutomer; ANTON Benkovič, Tomšičeva 50, 9000 Murska Sobota
- Nagrajencom čestitamo. Potrdila za nagrade bodo prejeli po pošti.

Povabilo k reševanju

Potrudite se in rešitve pošljite na uredništvo Vestnika, Ul. arh. Novaka 13, M. Sobota, s pripisom Penova nagradna križanka, do vključno petka, 2. avgusta 2002. Pet reševalcev bomo nagradili, in sicer z nagrado v vrednosti 10 tisoč tolarjev, kuharsko knjigo Boug žegnaj, čestitko na Radiu Murski val, Vestnikovo majico in Vestnikovo rutko. Če vam bo delal težave kakšen zemljepisni pojem, je dovoljena uporaba atlasa. Veliko užitkov!

Tudi stotega bo praznoval v Moravskih Toplicah

Rojstni dan namreč. Osebe avtokampa Zdravilišča Moravske Toplice je pripravilo enemu svojih stalnih gostov presenečenje ob njegovem rojstnem dnevu. In to natančno - devetdesetem. Na vrata avtodoma Kasparja Wirtha, ki drugače živi v Innsbrucku v Avstriji, skoraj dva meseca na

letu pa v svojem drugem domu - v avtokampu Term 3000, so potrkali s torto in sončnikom v rokah. Pa z dobrimi željami, da naj še prihaja.

Še vedno po toboganu

Kaspar Wirth s svojimi devetimi desetletji namreč ni samo eden najstarejših in

najaktivnejših gostov - pred letom se je s svojo vnukinjo še vozil po toboganu! - pač pa v Moravske Toplice prihaja že tretjino življenja. In je zagotovil, da bo - če mu bodo čez deset let spet spekli rojstnodnevno torto - tudi stoti rojstni dan praznoval v moravskem avtokampu. On, pravi, bo tam, samo vprašanje, ali bomo mi. In se nasmeje.

Pritegnila ju je prijaznost

Ko sta z ženo Roso prvič prišla v kamp v današnjih Termah 3000, tu še ni bilo ne toliko bazenov, ne toliko gostov, ne danes zaposlenih. In ker takega miru, tako tople vode in tako prijaznih ljudi nista našla nikjer - bila sta tudi v Franciji pa na Danskem -, sta se odločila vračati v Prekmurje. In še danes gre Kaspar zjutraj na vodno gimnastiko in najmanj trikrat na dan v vodo, žena pa pravi, da mu je tudi pri devetdesetih dan še vedno prekratek.

Kaspar Wirth je prijeten sogovornik, zato se nam sploh ni nikamor mudilo. Vnuka Ferdinand in Ferena pa sta že težko čakala, da se odpravimo - torta je bila namreč strašno mamljiva ... In Ferdinand se je, ko smo 90-letnika želeli poslikati tudi pred bazeni, takoj ponudil, da bo ostal pri mizi in skrbno 'pazil' na torto.

Zgodaj vstati - če hočeš dolgo živeti

Recept? Pravi, da ga ne pozna. Da nam ga ne bo zaupal, ker ga enostavno ni. Je pa jutranji ptič, ki veliko bere. In ima rad mlade ljudi. Štiri otroke in sedem vnukov sta vedno učila, da če si do vseh prijazen, nikoli ne boš ostal sam. Tako sta vnuka Ferdinand in Ferena kot iz topa izstrelila - ko smo ju vprašali, kaj zelita dedku -, da bi še dolgo obiskoval Moravske Toplice. In ju seveda, kot do zdaj, jemal s seboj.

Recepta torej ni? Na koncu so nam zaposleni prišepnili, da Kaspar vsak dan po kosilu - pomije posodo. Da ni skrivnost v tem?

Receptorka Ivanka Ajlec (v sredini) in vodja avtokampa Bojan Vrataric (drugi z leve): »Gospod Wirth je bil tukaj že davno pred nama, čeprav delava v kampu že več kot 15 let. In vedno, ko odide, mu rečemo 'na svidenje', saj se drugo leto zagotovo spet vidimo.«

Gerhard in Lojzka iz Bakovec

Bralci Péna se predstavljajo

- On je po rodu iz Nemčije, ona pa iz Dokležovja
- On je bil vrtnar, ona pa zdravstvena delavka
- Pred štirinajstimi leti sta se naselila v Bakovcih
- Oba sta že upokojenca, rada balinata ...

Tole fotografijo (razglednico) svojega rojstnega kraja si je dal Gerhard v okvir in obesil v novem domu v Bakovcih.

Na naš naslov smo prejeli pred kratkim zanimiv sestavek Tadeje Gregoran, učenke 2. razreda OŠ Bakovci, v katerem je opisala maketo železniške postaje Murska Sobota z bližnjo in daljno okolico, ki jo je izdelal njen dedek. Omenila je, da je delal železnico pet let in da je zelo zanimiva. Nas pa je zanimalo, kdo in kakšen je pravzaprav ta njen dedi. In hkrati z njim smo spoznali tudi njegovo ženo, Tadejino babico. Oba sta zatrdila, da sta zares bralca Vestnika, zlasti ona, ter nam povedala to in ono o sebi.

Gerhard: goska, vrtnarstvo, dobre in slabe lastnosti

Rodil sem se pred 72 leti v nemškem mestu Boppard ob reki Rheini. Tam sem živel dvajset let. Iz otroških let se najraje spominjam goske, ki je bila moja velika prijateljica, saj se je hodila z mano celo kopat v Reino. Večkrat sva skupaj zaplavala čez reko, ki je tamkaj široka okrog 200 metrov. Nerad pa se spominjam 2. svetovne vojne, ko so Američani bombardirali tudi naše mesto.

Moj oče je bil vrtnar, zato sem si tudi jaz izbral ta poklic in delal kot vrtnar 44 let. Največ časa sem skrbel za vrtnarska opravila na kliniki blizu Kolna. Že leta 1951 sem si lahko za svoj

denar kupil prvi motor, leta 1955 pa prvi avtomobil, bil je znamke Loid.

V Slovenijo me je prvič peljala pot leta 1971, in sicer na Cven, kjer je bil pogreb tašče delavca iz Iljaševca, kateremu sem mu bil jaz šef. Ne vem, ali je bilo to usodno, da sem se sedaj za stalno naselil v Sloveniji. Vsekakor pa sem takrat ugotovil, da tukaj živijo dobri ljudje in da je lepo. Najlepši predel je zame dolina Soče. Lepo in zanimivo pa mi je seveda tudi v Bakovcih, Murski Soboti in drugih bližnjih krajih.

Med bakovskimi balinarji sta tudi Gerhard oziroma Jakob (na sredini v drugi vrsti) in Lojzka (prva z leve). Na tekmovanju za državno prvenstvo so že zasedli 3. mesto.

BOPPARD am Rhein

Po smrti moje prve žene sem se čez določen čas sprijateljil z Lojzko Gregoran iz Bakovec, ki je prav tako delala na kliniki. Ugotovila sva, da spadava skupaj, zato sva se leta 1981 poročila. Pred štirinajstimi leti pa sva se preselila v Bakovce, na njeno domačijo.

Dela nimam skoraj nobenega. Rad pa se sprehajam med polji in se pogovarjam z ljudmi; rad zahajam skupaj z ženo v balinarski klub, ki deluje v okviru Društva upokojenecv Bakovci; rad se igram s psičko Sisi in rad grem tudi v Bodislavce, kjer imamo vikend, ali pa na Stavešinski Vrh, kjer prav tako živi moj rojak, poročen s tamkajšnjo domačinko.

O mojih dobrih lastnostih bi vam morala kaj več povedati žena Lojzka. Vsekakor pa je res, da sem vesele narave in dobrega srca. Ponosen pa sem lahko na svoj izdelek, maketo železnice, ki sem jo gradil pet let in potrošil okrog deset tisoč nemških mark. To sem delal iz hobija in glavno je, da lepo deluje. V slabo pa si lahko štejem to, da še ne znam dobro govoriti slovensko in da včasih eksplodiram, če me žena krega.

Lojzka: Dokležovje, Subotica, Bučečovci, Nemčija, Bakovci

Odrasla sem na kmetiji v Dokležovju. Ker doma ni bilo dovolj kruha za vse, sem odšla na sezonsko delo v Subotico. Najprej sem okopavala sladkorno peso, nato pa sem dobila delo v tovarniški kuhinji. Tam sem ostala štiri leta. Po vrnitvi sem bila nekaj časa doma, nekaj časa v Bučečovcih, nato pa sem odšla v Nemčijo. Dobila sem delo na kliniki. Dobro sem služila, prihranke pa vlagala najprej v nakup parcele, nato pa v gradnjo hiše v Bakovcih, kajti ves čas me je vlekel domov. Po dvajsetih letih se mi je ta želja tudi uresničila.

Rada kvačkam in vezem gobeline; veseli me delo na vrtu; rada imam rože; pravo veselje zame je tudi balinanje in naj povem, da je osvojila naša ekipa na državnem prvenstvu 3. mesto. Srečna in zadovoljna sem, ko je doma vse v redu, bojim pa se, ko grmi in treska ali kje zagori. Zelo vesela in ponosna sem bila, ko sem v Vestniku zagledala sestavek moje vnukinje Tadeje.

FOTO JOG
Jožef G. Bistriški

Gerhard je drugi z leve, fotografija pa je nastala, ko je bil že šef ekipe vrtnarskih delavcev, v kateri je bil tudi Feliks Kolarič iz Iljaševca (stoji na desni strani).

Lojzka je zelo rada na vrtu.

Po petih letih dela je nastala nekaj svojevrstnega – maketa železnice, po kateri vozijo vlaki in se dogajajo še druge stvari.

V družbi najin prijateljev s Stavešinskega Vrha. Tudi Jožica je vzela Nemca – Heinricha.

pen par

FOTO JOG

Lujzek in Jožek

Znano je, da je malo tako dobrih kuharjev bograča, kot je Jožek Šuklar iz Gančan (v belem predpasniku). Horvatovemu Lujzku iz Lipe, ki je boljši lovec od njega, to nikakor ne da miru. Če le more, se »izpopolnjuje«
tudi v kuhanju. Jožek mu rade volje pusti, da meša in deli porcije.